

Aluehallintovirasto

Pelastustoimen palvelut Pohjois- Karjalan hyvinvointialueella 2023

Aluehallintoviraston
asiantuntija-arvio

Johannes Ketola

Tähän merkitään tarvittaessa vastualueen nimi

269/2024

Aluehallintovirastojen julkaisuja

Regionförvaltningsverkens publikationer

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimen palvelut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 2023

30.10.2024

Johannes Ketola

Aluehallintovirastojen julkaisuja 269/2024

ISSN 2343-3132

ISBN978-952-5885-57-6

Painopaikka

2024

Tekijät Johannes Ketola		Julkaisuaika 30.10.2024	
Julkaisunnimi Pelastustoimen palvelut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 2023			
Tiivistelmä Aluehallintovirasto laatii pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaisesti vuosittain pelastustoimen järjestämistä koskevan asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain ja valtakunnallisesti. Asiantuntija-arviot tarjoavat jäsenneltyä tietoa keskeisistä pelastustoimen palvelujen järjestämisen osa-alueista alueellisille ja kansallisille päättäjille, viranhaltijoille ja asiantuntijoille. Turvallisuusviestinnän määrällinen saatavuus on ollut riittävällä tasolla: 17 % alueen väestöstä on saavutettu turvallisuusviestintätilaisuuksissa. Turvallisuusviestintää on kohdennettu vaikuttavuusperusteisesti. Valvontatoiminta ei toteutunut määrällisesti tavoitteiden mukaisesti, sillä suunnitellusta valvonnasta toteutui 86 %. Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa on ollut vuosina 2020–2023 yhtäjaksoisesti puutteita kuudessa riskiruoudessa. Hyvinvointialue on tehnyt ja suunnitellut tekevänsä merkittäviä korjaustoimenpiteitä. Pelastuslaitos uudistaa sammuttamisen tekniikkaa ja taktiikkaa siten, että se ei nojaa yksinomaan savusukelluskykyyn. Vesipelastamisen osalta on ajoittain puutteita pienten asemien pintapelastamiskyvyssä. Kalustoa on määrällisesti riittävästi, mutta se on osin vanhentunutta. Raskaassa ajoneuvokalustossa sekä aluskalustossa on merkittäviä investointitarpeita. Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatiminen ja päivittäminen ovat toteutuneet hyvin. Suunnittelutyöhön käytettävässä henkilöstöresursseissa on varmistamistarvetta. Alustavassa investointisuunnitelmassa vuosille 2026–2028 esitetyt investoinnit ovat hyvin perusteltuja ja välttämättömiä palvelun laadun, saatavuuden ja kustannusvaikuttavuuden ylläpitämiseksi.			
Asiasanat Pelastustoimi Asiantuntija-arvio Palvelutaso Hyvinvointialue			
ISSN (painettu) -	ISBN (painettu) -	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-5885-57-6
Kokonaissivumäärä 56		Kieli Suomi	Hinta -
Julkaisija Itä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

INFORMATIONSSIDA

Regionförvaltningsverkens publikationer 269/2024

Sammanställd av Johannes Ketola		Utgivningsdatum 30.10.2024	
Publikationens titel Räddningsväsendets tjänster i Norra Karelens välfärdsområde 2023			
Sammanfattning Regionförvaltningsverket utarbetar årligen i enlighet med lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) en expertbedömning av ordnandet av räddningsväsendet välfärdsområdesvis och nationellt. Expertbedömningarna erbjuder regionala och nationella beslutsfattare, tjänsteinnehavare och experter strukturerad information om centrala delområden inom ordnandet av räddningsväsendets tjänster. Den kvantitativa tillgången till säkerhetskommunikation har varit tillräcklig: 17 procent av befolkningen i området har nåtts genom säkerhetskommunikationsevenemang. Säkerhetskommunikationen har riktats effektivitetsbaserat. Tillsynsverksamheten förvekligades inte kvantitativt i enlighet med målen, eftersom 86 procent av den planerade tillsynen genomfördes. Under 2020–2023 har det fortlöpande förekommit brister i den första enhetens aktionsberedskapstider vid Norra Karelens räddningsverk i sex riskrutor. Välfärdsområdet har vidtagit och planerat betydande korrigeringsåtgärder. Räddningsverket förnyar släckningstekniken och taktiken så att den inte enbart stöder sig på rökdykningsförmågan. I fråga om vattenräddning förekommer tidvis brister i färdigheter i ytbärgning på små brandstationer. Det finns tillräckligt med materiel, men den är delvis föråldrad. Det finns betydande investeringsbehov beträffande tunga fordon och fartygsmateriel. Utarbetandet och uppdateringen av de planer som befolkningsskyddsberedskapen kräver har genomförts väl. Personalresurserna som används för planeringsarbetet behöver säkerställas. De investeringar som presenteras i den preliminära investeringsplanen för 2026–2028 är välmotiverade och nödvändiga för att upprätthålla tjänstens kvalitet, tillgänglighet och kostnadseffektivitet.			
Ämnesord Räddningsväsendet Expertbedömning Servicenivå Välfärdsområde			
ISSN (tryckt) -	ISBN (tryckt) -	ISSN (webbpublikation) 2343-3132	ISBN (webbpublikation) 978-952-5885-57-6
Sidantal 56		Språk Finska	Pris -
Utgivare Regionförvaltningsverket i Östra Finland		Tryckeri -	

Sisällysluettelo

1	Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut	7
2	Pelastustoiminnan palvelut	15
3	Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta	36
4	Väestönsuojelun palvelut	39
5	Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve	45
6	Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset	53
7	Menetelmät ja laatuseloste	55

Lukijalle

Aluehallintovirasto valmistelee pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14 §:n mukaisesti alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyyden arvioimiseksi vuosittain asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain. Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan ja arvioidaan pelastustoimen palvelutasoa tehtäväkohtaisesti, pelastustoimen palvelujen tarvetta, saatavuuden ja laadun toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä sekä investointien tarvetta ja vaikutuksia.

Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa. Asiantuntija-arvioilla on merkittävä asema sisäministeriön, valtiovarainministeriön ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

Vastuu pelastustoimen järjestämisestä on vuoden 2023 alusta alkaen 21 hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla. Vuonna 2024 laadituissa arvioissa tarkastellaan pelastustoimen palveluja hyvinvointialueiden ensimmäisen toimintavuoden tiedoilla. Arvioinnin sisältö on määriteltä sisäministeriön asetuksessa hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä aluehallintoviraston asiantuntija-arviosta (21.12.2022/1213).

Arvioinnin pääasiallinen tietolähde on hyvinvointialueiden vuosittaiset selvitykset. Arvioinnissa käytetään lisäksi muuta valvontatyössä esille tullutta tietoa, kuten kanteluratkaisuja ja korjausmääräyksiä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointialueen omavalvonnan tuottamaa tietoa, keskeisiä toimintaa määrittäviä dokumentteja, kuten palvelutasopäätöksiä, sekä Pronto-tilastoja (pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastot).

Asiantuntija-arviot tarjoavat jäsenneltyä tietoa keskeisistä pelastustoimen palvelujen järjestämisen osa-alueista alueellisille ja kansallisille päättäjille, viranhaltijoille ja asiantuntijoille. Arviot tukevat myös hyvinvointialueiden toiminnan suunnittelua.

Kiitämme Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen yhteyshenkilöitä ja asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä ja panostuksesta arviointikokonaisuudessa.

1 Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ovat pelastustoimelle kuuluva

- ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä
- palontutkinta
- yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi
- onnettomuuskehityksen seuranta
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta
- valvontatehtävät
- valmiustarkastukset.

Tässä luvussa arvioidaan onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta, saatavuutta ja kehittämistarvetta.

1.1 Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Pelastustoimelle kuuluvaa ohjausta ovat muun muassa

- rakentamisen, pelastussuunnitelmien laatimisen ja poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely
- omatoimisen varautumisen tukeminen
- pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidon ohjaaminen.

Pelastustoimelle kuuluvaa neuvontaa ovat muun muassa neuvontapuhelin- ja neuvontasähköpostipalvelut. Turvallisuusviestintää ovat muun muassa yleisötapahtumat, turvallisuuskoulutus, sosiaalisen median viestintä ja mediaviestintä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Neuvontakanavina ovat käytössä neuvontapuhelin sekä palotarkastussähköposti. Turvallisuusviestintä perustuu turvallisuusviestintäsuunnitelmaan. Tavoitteena saada jokainen ottamaan vastuuta omasta turvallisuudesta sekä huolehtimaan läheisten ja ympäristön turvallisuudesta.

Ohjaus ja neuvontapalvelut pystyttiin suorittamaan tarpeiden mukaisesti. Tavoite palvelun toteutumisesta lähipalveluna ei täysin toteutunut Pielisen-Karjalan osalta. Turvallisuusviestinnässä määrälliset tavoitteet saavutettiin ja koulutusta pystyttiin kohdentamaan suunnitellusti. Kehittämistarpeena turvallisuusviestinnän entistä tarkempi kohdentaminen riskiperusteisesti.

Palveluilla aikaansaatuja vaikutuksia seurataan Pronto-tilastoilla palovaroittimen toiminnasta rakennuspaloissa, alkusammutuksen yrittämisestä ja sen vaikutuksesta sekä ihmisten aiheuttamien tulipalojen määrästä. Tilastojen mukaan vaikutukset ovat olleet pääasiassa toivotun suuntaisia.

Muu tieto

Aluehallintoviraston tarkastelemien Pronton tilastojen mukaan vuonna 2023 Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 17 % alueen väestöstä, eli noin 27 400 henkilöä ¹. Valtakunnallinen keskiarvo oli 13 % alueen väestöstä. Turvallisuusviestintä on jaettu tässä tarkastelussa valistuskampanjoihin, messuihin ja muihin yleisötilaisuuksiin, turvallisuusneuvontaan sekä turvallisuuskoulutuksiin. Eniten turvallisuusviestintään osallistuneita oli messuilla ja muissa yleisötilaisuuksissa, eli 54 % kaikista osallistujista. Toiseksi eniten osallistujia oli turvallisuuskoulutuksissa, eli 30 % kaikista osallistujista. Turvallisuusneuvontaan osallistui 10 % ja valistuskampanjoihin 7 % kaikista osallistujista. Sosiaalisen median viestinnän laajuudesta tai tavoitettavuudesta ei ole tietoa. (Taulukko 1)

Valtakunnallisesti turvallisuusviestintään osallistuneet henkilöt jakautuivat keskimäärin seuraavasti: valistuskampanjat 12 %, messut ja muut yleisötilaisuudet 59 %, turvallisuusneuvonta 7 % ja turvallisuuskoulutus 22 %. Turvallisuusviestinnän eri muotojen ajallisen keston mediaanit olivat Pronton tilastojen perusteella seuraavat: valistuskampanja 45 minuuttia, messut tai muu yleisötilaisuus 15 minuuttia, turvallisuusneuvonta 60 minuuttia sekä turvallisuuskoulutus 60 minuuttia.

Taulukko 1: Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestintä Pohjois-Karjala		Valtakunnallinen keskiarvo
Tilaisuuksien lukumäärä	361 kpl (2,2 kpl/1000 asukasta)	365 kpl (1,5 kpl/1000 asukasta)
Osallistujia väkiluvusta	17 % (27412 hlöä)	13 %
Osallistujien jakautuminen toteutustavoittain		
Valistuskampanja	7 %	12 %
Messut tai muu yleisötilaisuus	54 %	59 %
Turvallisuusneuvonta	10 %	7 %
Turvallisuuskoulutus	30 %	22 %

¹ Pelastustoimen toimenpidetilasto Pronto. Tiedot haettu 23.4.2024

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Ohjauksen ja neuvonnan saatavuus on ollut riittävää.

Turvallisuusviestintätilaisuuksilla saavutettujen ihmisten määrä on ollut valtakunnallista keskiarvoa korkeampi. Lisäksi tavoitetuista ihmisistä valtakunnallista keskiarvoa suurempi osuus on tavoitettu vaikuttavuudeltaan paremmaksi arvioiduilla turvallisuuskoulutuksella. Turvallisuusviestintää on kohdennettu vaikuttavuusperusteisesti.

Kehitystarpeena on turvallisuusviestinnän entistä tarkempi kohdentaminen riskiperusteisesti, erityisesti niihin alueen osiin, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pitkä.

1.2 Palontutkinta

Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen.

Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissyä ja selvitetään palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja pelastustoiminnan kulku. Palontutkinta on jaettu tyypillisesti tasoille 1–3.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslain mukaan pelastuslaitos toteuttaa palontutkintaa selvittääkseen laaja-alaisesti tulipalojen syttymiseen johtaneita tapahtumia, seurauksena aiheutuneita vahinkoja sekä sammuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä. Pelastuslaitos arvioi tulipalon syttymissyä noin 400 kertaa vuosittain. Tutkintaa suoritetaan tasoilla 1–3. Tason kaksi tutkinnan kriteerit ovat selkeät.

Palontutkintaryhmään on nimetty seitsemän henkilöä, tavoite on 8–10 henkilöä. Yhteistyötä poliisin kanssa sekä raportointia palontutkinnassa ja pelastuslain mukaisten ilmoitusten käsittelyssä on kehitetty.

Tutkintatason yksi tutkinnat saadaan hyvin suoritettua ja myös tutkintatasolla kaksi on kaikki tutkinnat saatu suoritettua, kolmannen tason tutkintoja ei ole ollut.

Muu tieto

Pronton tilastojen mukaan vakavia henkilövahinkoja tai yli 200 000 euron omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista tutkittiin tarkemmalla palontutkinnalla 40 %². Pelastuslaitoksen antaman tiedon mukaan puutteet johtuvat kirjausvirheistä. Kaikkia tulipaloja yhteensä tuli pelastuslaitoksen tietoon noin 400, näistä 15 % syttymissyä ei voitu arvioida. Koko maassa syttymissyältään

² Pelastustoimen toimenpidetilasto Pronto. Tiedot haettu 23.4.2024

epäselväksi jäi 12 % kaikista tulipaloista. Tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheutettujen palojen poliisille ilmoittaminen tapahtui Pronton kirjausten mukaan 56 %:ssa vuonna 2023³.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kaikkien tulipalojen syttymissyy saatiin selville yhtä usein kuin keskimäärin koko maassa. Tarkemman tason palontutkinta tehtiin kaikissa vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneissa paloissa. Palontutkintaryhmän koko ei vastaa asetettua tavoitetta.

1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten ja alueen yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Muita viranomaisia ovat esim. rakennusvalvontaviranomaiset, kaavoitusviranomaiset, ympäristöterveydenhuollon viranomaiset, poliisi ja sosiaali- ja terveystyöviranomaiset. Yhteistyötahona ovat lisäksi nuohoojat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Yhteistyössä on useita toimintamuotoja. Onnettomuuksien ehkäisyn toimintamuodot ovat vakiintuneet ja pelastuslaitos on ollut aktiivinen toimija maakunnallisessa turvallisuustyössä.

Vakiintunut toimintamuoto on paloriski-ilmoitusten käsittely yhdessä sosiaalitoimen kanssa. Kaikki nuohoojien vikailmoitukset hoidetaan paikallisesti aluepalotarkastajan toimesta. Turvallista rakentamista pyritään edistämään ja varmistamaan yhteistyössä maakunnan rakennusvalvontaviranomaisten ja kaavoitusviranomaisten kanssa. Rakentamiseen ja kaavoitukseen liittyvät yhteistyötapaamiset ovat Joensuussa viikoittain tapahtuvia ja säännöllisiä, muissa maakunnan kunnissa ne toteutetaan tarpeen mukaan.

Pelastuslaitos osallistuu myös erilaisiin yhteistyötarkastuksiin muiden viranomaisten valvomissa kohteissa tai tarkastuksissa. Erityisesti yhteistyötä on tehty hoito- ja hoivalaitosten turvallisuuden edistämisessä, muun muassa kouluttamalla henkilöstöä toimimaan onnettomuustilanteissa. Suuria muutostarpeita ei ole havaittu.

³ Pelastustoimen toimenpidetilasto Pronto. Tiedot haettu 16.5.2024

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuksien ehkäisyn yhteistyön toimintamuodot ovat vakiintuneet ja pelastuslaitos on ollut aktiivinen toimija maakunnallisessa turvallisuustyössä. Yhteistyön palveluissa ei ole tunnistettu merkittäviä kehittämistarpeita

1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

Onnettomuuskehityksen seurantaan kuuluu onnettomuusuhkien ja onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Seurantaan kuuluu myös omien ja yhteistyössä toteutettavien toimenpiteiden käynnistäminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Onnettomuuskehitystä seurataan pelastuslaitostasoisella raportointikäytännöllä. Riskienhallintapäällikkö seuraa onnettomuustyyppien määriä viikottasoisesti ja tämä johtaa muun muassa turvallisuusviestinnän tai valvonnan tehostamiseen. Riskienhallintapäällikkö seuraa myös tulipaloja ja näistä tehtyjä viranomaisilmoituksia sekä tekemättömiä Pronto-selosteita.

Onnettomuusseurannan kehittämistarpeena on kattavan tiedon koostaminen aikajanelle ja Pronto-raportoinnin ajantasaisuus. Haasteena on myös erityisilmiöiden pieni esiintyvyys, minkä johdosta pelastuslaitosten välinen yhteistyö on tarpeellista. Onnettomuusseurannan raportointia on tarkoitus kehittää tämän palvelutasokauden aikana.

Tulevaisuudessa olisi entistä tärkeämpi seurata kotona asuvien ikäihmisten läheltä piti-tilanteita sekä erityyppisten onnettomuuksien esiintyvyyttä eri ikäryhmillä. Tämä ei onnistu tällä hetkellä tilastointijärjestelmän kautta.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuskehityksen seurannan tulee olla riittävän tiheää ja sen tulee tosiasiaissa vaikuttaa palvelutuotantoon, jotta onnettomuuskehityksen seurannalla saavutetaan sille asetetut tavoitteet. Onnettomuuskehityksen seuranta on ollut riittävän tiheää, mutta raportoinnin sisällössä oli vuonna 2023 kehittämistarvetta. Vuonna 2024 on otettu käyttöön kehittynyt toimintamalli onnettomuuskehityksen seurannasta. Uuden mallin mukaisesti toimiessa onnettomuuskehityksen seuranta on sisällöllisesti, tiheyden puolesta sekä palvelutuotantoon vaikuttavuuden osalta hyvällä tasolla.

1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa. Hyvinvointialue voi myös

hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy vastuu palvelujen järjestämisestä ja niiden asianmukaisen tuottamisen valvonnasta.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamia onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvia tehtäviä ei Pohjois-Karjalassa ole.

1.6 Valvontatehtävät

Pelastuslaitoksen on valvottava, että pelastuslain mukaisia yleisiä velvollisuuksia noudatetaan ja että toiminnanharjoittajat ja rakennusten omistajat ja haltijat noudattavat lain mukaisia velvoitteitaan. Pelastuslaitoksen on valvonnassaan tehtävä palotarkastuksia ja muita valvonnan edellyttämiä toimenpiteitä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Valvontatehtävän hoitaminen perustuu valvontasuunnitelman tavoiteisiin. Valvonta kohdennetaan riskiperusteisesti kohteisiin, joissa onnettomuusriski on kohonnut ja henkilöturvallisuuskohteisiin, joihin pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pitkä.

Vuonna 2023 toteuma/tavoite oli seuraava: A1-A6 palotarkastukset 428/450. Syynä siihen, että tavoite ei toteutunut, oli valvonnan työntekijöiden pitkät poissaolot sekä avoimena olleet virat, joiden täyttäminen on ollut haasteellista. Paloturvallisuuden itsearviointeja palautui 1504/1500. Etenkin postin palauttamien lomakkeiden määrä kasvoi edelleen, lähetettävien lomakkeiden määrää on nostettu vuodelle 2023. Pelastuslaitos suorittaa valvontakäynnin niihin kohteisiin, joista vastausta ei saada. Muiden valvontasuoritteiden osalta toteuma oli 1204/1000. Ikäihmisten turvallisuuskatselmuksia toteutettiin 358/350.

Maakunnan väestönkehitys tulee lisäämään tarvetta ikäihmisten asumisen turvallisuuden tukemiseksi. Valvontaa voidaan joutua jatkossa kohdentamaan entistä enemmän asumisen turvallisuuden parantamiseksi ja etenkin ikäihmisten kohderyhmässä.

Muu tieto

Aluehallintoviraston tarkastelemien Pronton tilastojen⁴ mukaan vuonna 2023 suunnitelluista muiden kuin asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten tarkastuksista tehtiin 86 %. Tarkastamatta jäi opetusrakennuksia ja päiväkoteja (joista tarkastettiin 95 %) lukuun ottamatta kaiken tyyppisiä kohteita, erityisen suuria puutteita oli maatalousrakennusten tarkastusten tekemisessä, joista tarkastettiin 66 % (Taulukko 1). Paloturvallisuuden itsearviointikohteisiin, joista vastausta ei saatu, tehtiin valvontakäynti 73 %:iin kohteista.

⁴ Pelastustoimen toimenpidetilasto Pronto. Tiedot haettu 15.3.2024

Taulukko 2: Palotarkastukset

Palotarkastukset Pohjois-Karjala	
Valvottavia A1-A6 kohteita alueella yhteensä	2299 kpl
Suunnitellut A1-A6 kohteiden tarkastukset vuodelle 2023	486 kpl
Suunnitellut A1-A6 tarkastukset/kohteiden määrä (*valtakunnallinen keskiarvo)	21 % (26 %)
Toteutuneet määräaikaisten A1-A6 tarkastukset suhteessa suunniteltuihin (lukumäärä)	86 % (419 kpl)
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	90 % (64 kpl)
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	95 % (62 kpl)
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	84 % (98 kpl)
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	93 % (112 kpl)
A5 Maatalousrakennukset	66 % (44 kpl)
A6 Muut rakennukset ja kohteet	85 % (39 kpl)
Palotarkastuksia yhteensä/1000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	8 kpl (7 kpl)
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä	396 kpl
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä/1000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	2,3 kpl (1,1 kpl)
Yleisötilaisuuksien palotarkastukset	23 kpl

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kaikkia valvontatehtävien määrällisiä tavoitteita ei saavutettu resurssipuutteiden takia. Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointin perusteella tehtävien tarkastuskäyntien määrä on ollut korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Siten valvonnan laajuus on ollut sitä osin riittävä. Kehittämistarpeena on valvontatehtävien määrällisten tavoitteiden saavuttaminen jatkossa sekä riskiperustaisuuden kehittäminen edelleen. Myös kansallisen Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmän (OEJ) käyttöönotto tulee vaatimaan lisäresursointia jo vuonna 2025.

1.7 Valmiustarkastukset

Pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia, joilla valvotaan pelastuslain mukaisia järjestelyjä suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Resurssointi ei mahdollista valmiustarkastuksien toteuttamista.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Resurssointi ei mahdollista erillisten valmiustarkastuksien toteuttamista, näitä asioita on valvottu muun valvontatoiminnan yhteydessä.

Aluehallintoviraston arvio onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta on säännönmukaisesti arvioitu valvontatoiminnan osalta valvontasuunnitelmassa sekä turvallisuusviestinnän osalta viestintäsuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Turvallisuusviestinnän määrällinen saatavuus on ollut riittävällä tasolla: 17 % alueen väestöstä on saavutettu turvallisuusviestintätilaisuuksissa. Turvallisuusviestintää on kohdennettu vaikuttavuusperusteisesti. Valvontatoiminta ei toteutunut määrällisesti tavoitteiden mukaisesti, sillä suunnitellusta valvonnasta toteutui 86 %.

2 Pelastustoiminnan palvelut

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on

- pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessaa
- rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Pelastustoiminnassa tarvittavat toimenpiteet tulee voida suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

2.1 Väestön varoittaminen

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa ja varoittamiseen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.

Kiinteiden väestöhälyttimien teoreettisella kuuluvuusalueella asuu 70 % maakunnan väestöstä. Kuuluvuuden tosiasiallista toteutumista ei ole kaikilta osin varmistettu.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitos varautuu varoittamaan ja tiedottamaan alueen ihmisiä ensisijaisesti päivittäisessä käytössä olevin viestintäkanavin, näitä ovat onnettomuustiedotejärjestelmällä välitetty tiedote ja sosiaaliseen mediaan julkaistu tiedote sekä tarvittaessa väestöhälyttimillä. Lisäksi maakuntamedioiden kautta tavoitetaan laajasti ihmisiä.

Pelastuslaitos on ylläpitänyt kattavaa väestöhälytinjärjestelmää. Väestöhälyttimiä on 40 kappaletta ja ne ovat sijoitettuna kuntakeskuksiin. Järjestelmä koestetaan ja koekunnellaan kerran kuukaudessa. Väestöhälyttimet vaativat jatkuvaa huoltoa ja peruskorjausta. Luotettavasti toimivia väestöhälyttimiä on 22 kappaletta. Väestöhälyttimien kuuluvuusalueella on yli 70 % maakunnan väestöstä.

Pelastuslaitos ylläpitää nykyisen tasoista väestönhälytinjärjestelmää.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestön varoittamiseksi on käytössä useita viestintäkanavia. Väestöhälytinjärjestelmän pitäminen nykyisellä tasolla edellyttää jatkuvaa ylläpitoa ja investointeja.

2.2 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan toimintavalmius tulee olla toimintaympäristön riskeihin nähden riittävä. Pelastustoiminnan toimintavalmius muodostuu pelastusmuodostelmien toimintavalmiusajasta ja niiden suorituskyvystä. Kiireellisissä pelastustehtävissä onnistumiseen vaikuttaa se, kuinka nopeasti

onnettomuuspaikalle saadaan tehtävällä tarvittava suorituskyykyinen pelastusmuodostelma.

2.2.1 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika

Vaatimukset toimintavalmiudelle

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa⁵ Suomi on jaettu 1 x 1 kilometrin kokoisiksi ruuduiksi. Ruudut on luokiteltu neljään riskiluokkaan (I–IV) sen perusteella, kuinka todennäköisiä pelastustoimen kiireelliset tehtävät ovat ruudun alueella. Kullekin riskiluokalle on asetettu enimmäisaika, jossa ruudut tulee tavoittaa. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Taulukko 3: Toimintavalmiuden tavoiteajat

Riski-luokka	1. yksikön toimintavalmiusaika	Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika
I	6 min	11 min	20 min
II	10 min	14 min	30 min
III	20 min	22 min	40 min
IV	ei vaatimusta	ei vaatimusta	ei vaatimusta

⁵ Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 21/2012)

Riskialuekartta

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty, että pelastustoiminnan perusvalmiuden palvelut tuotetaan alla olevan riskialuekartan mukaisesti.

Kuva 1: Pohjois-Karjalan riskialuekartta

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika

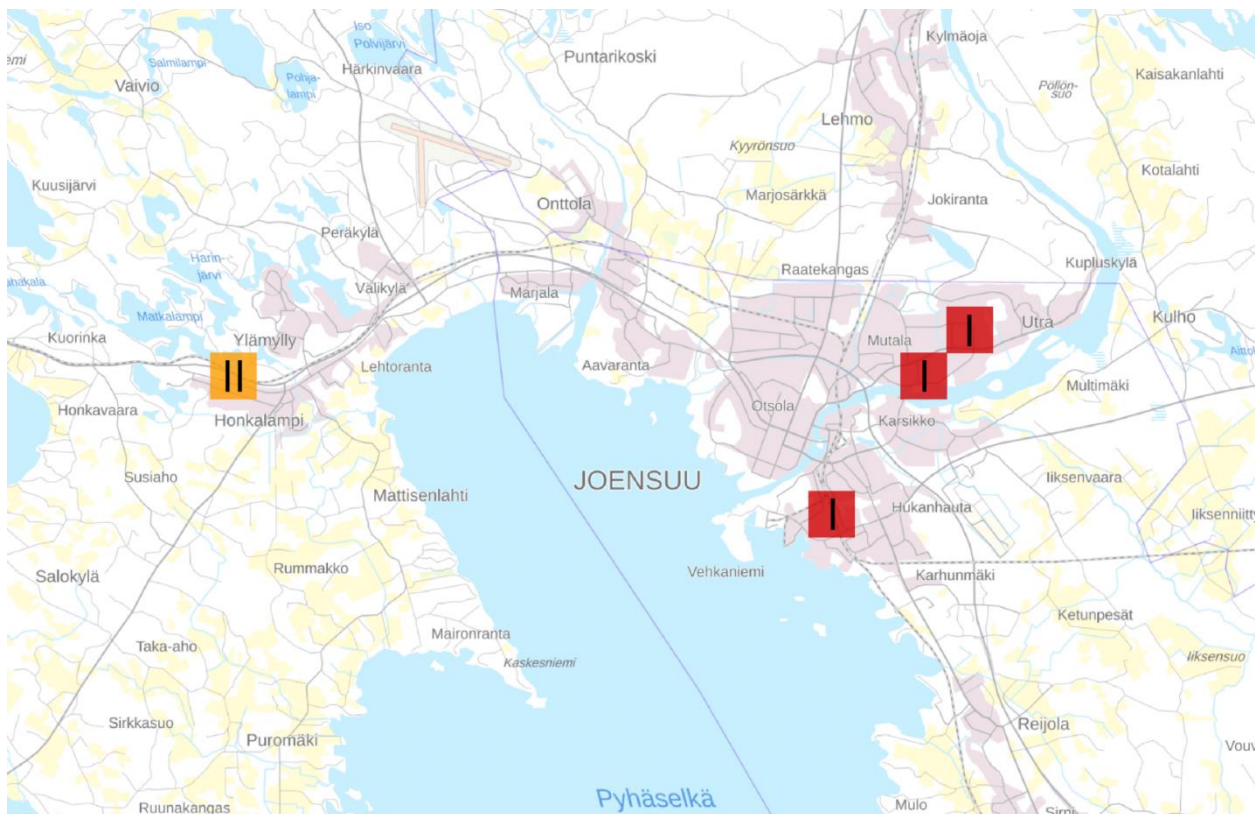
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun ensimmäinen pelastustoimen yksikkö on kohteessa. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Ensimmäisen yksikön toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 9 minuuttia 2 sekuntia vuonna 2023. Edellisten kolmen vuoden aikojen keskiarvo oli 9 minuuttia 53 sekuntia, joten aika on nopeutunut huomattavasti.

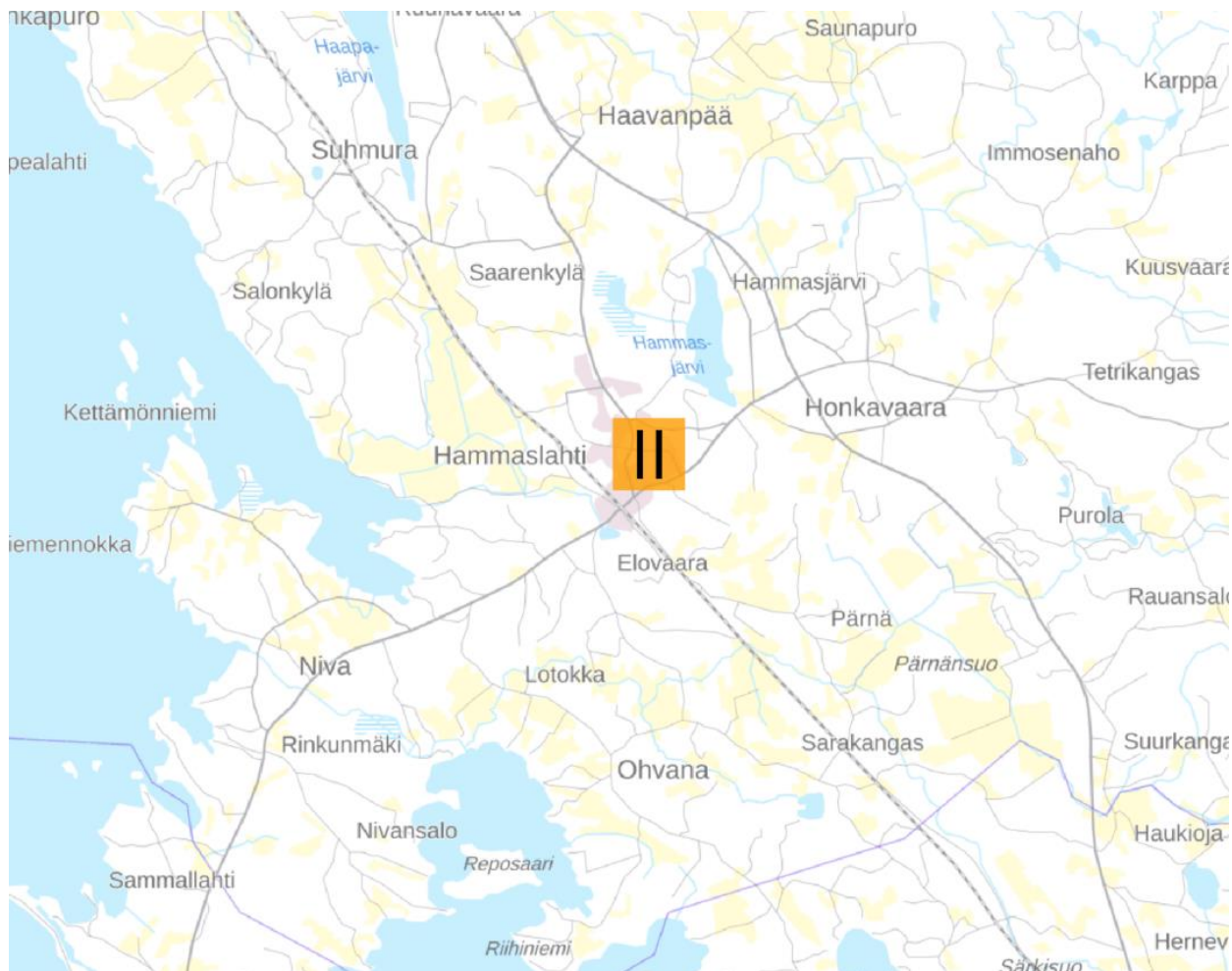
Hyvinvointialueen selvityksen mukaan ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan parantumisessa näkyy mm. Pekkalan pelastusaseman toiminnan käynnistyminen sekä painopistepelastusasemien toiminnan vakiintuminen.

Vuonna 2022 koko alueella yhteensä toteutuneen toimintavalmiusajan lisäksi aluehallintovirasto on selvittänyt oman aineistonsa avulla ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika riskiruuduittain. Sellaisia niin sanottuja ongelmaruutuja, joissa toimintavalmiuden toteutuminen on jäänyt tavoitteesta neljänä edellisenä kalenterivuonna (2020–2023), oli Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kuusi ruutua. Hyvinvointialueen selvityksen mukaan puutteet sijoittuivat pääosin Kontiolahden alueelle ja Liperin Ylämyllyn alueelle. Näille alueille on suunniteltu palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmassa päivystäviä pelastusasemia. Myös muiden päivystävien pelastusasemien osalle on aikataulutettu kehittämistoimenpiteitä, joilla on toteutuessaan vaikutusta ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikaan.

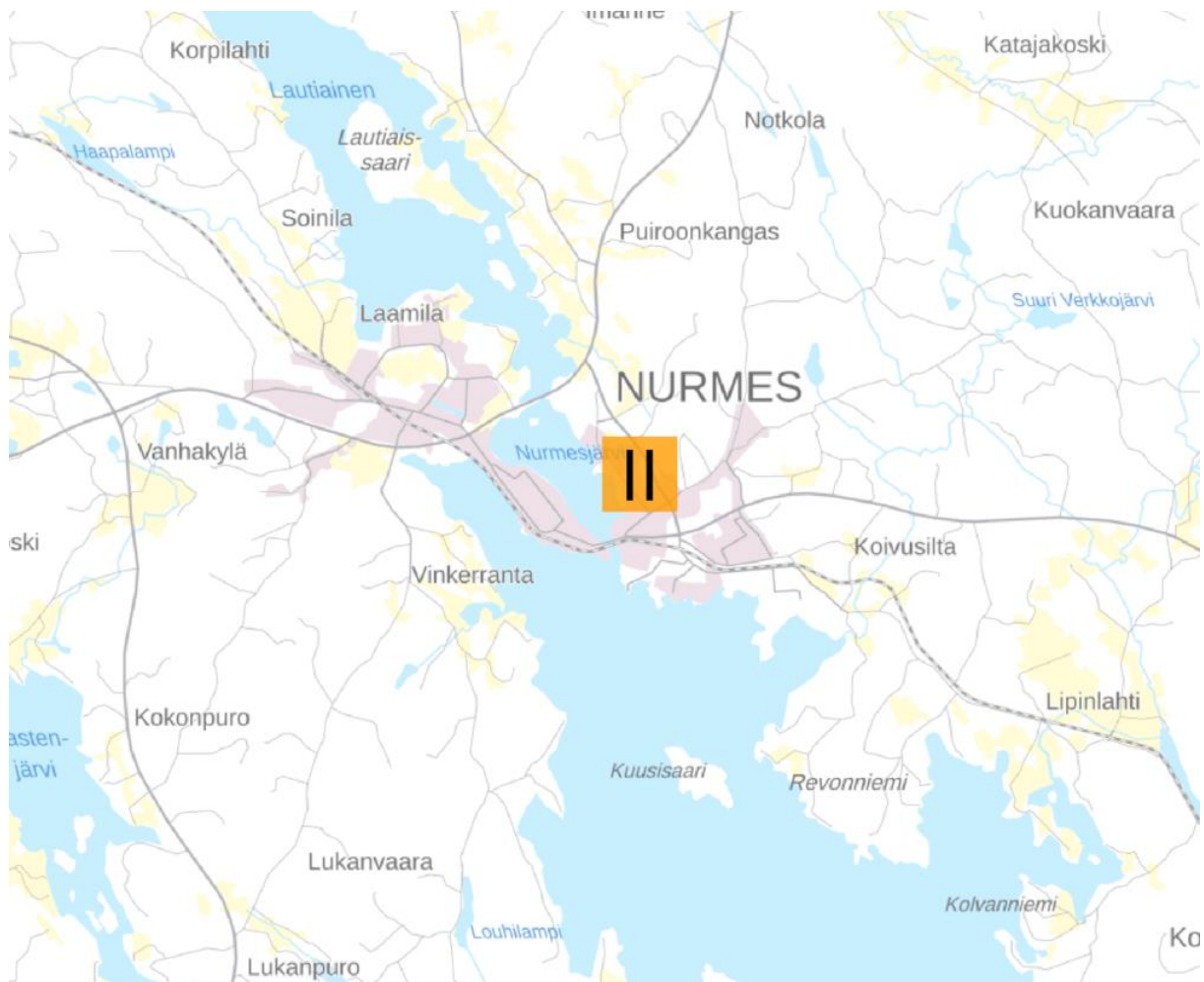
Kun tarkastellaan vain niitä ruutuja, joissa tarkastelujaksolla on ollut vähintään neljä tehtävää jokaisena tarkasteluvuonna, toimintavalmiusaikojen toteutumisessa on huomattava puute kolmessa ruudussa.

Kuva 2: Ongelmaruutujen sijainti Joensuun alueella.

Kuva 3: Ongelmaruutujen sijainti Hammaslahden alueella.

Kuva 4: Ongelmaruutujen sijainti Nurmeksen alueella.

Taulukko 4: Kooste ensimmäisen yksikön ongelmaruuduista

Riskiluokka	Ongelmaruutuja (kpl)	Ongelmaruudut, joissa min. 4 teht.
I	3	3
II	3	-
III	-	-
Yhteensä	6	3

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun vähintään neljän hengen vahvuinen pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastustoiminnan toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 17 minuuttia 19 sekuntia vuonna 2023. Edellisten kolmen vuoden aikojen keskiarvo oli 16 minuuttia 3 sekuntia, joten aika on kasvanut huomattavasti. Vuoden 2023 tilasto ei kuitenkaan ole suoraan vertailtavissa aiempien vuosien kanssa, koska tilastointitapa muuttui vuoden 2023 aikana.

Hyvinvointialueen selvityksessä toimintavalmiusaikoja on tarkasteltu osin eri näkökulmasta, joten selvityksessä mainitut ajat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Toimintavalmiuden parantamiseksi palvelutasopäätöksen kehittämistoimenpiteissä on kirjattu toimenpiteitä mm. vapaalta hälytyksiin osallistumisen kannustamiseksi.

Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika

Pelastusjoukkue koostuu johtajasta ja vähintään kahdesta ja enintään viidestä pelastusryhmästä. Koska todellisen pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikoja ei ole käytettävissä, laskennallisena pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikana toimenpidetilasto Prontossa käytetään aikaväliä ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun tapahtumapaikalle on saapunut vähintään yhdeksän pelastustoimen henkilöä. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastusjoukkueen toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani koko alueella oli 23 minuuttia 52 sekuntia vuonna 2023. Edellisten kolmen vuoden aikojen keskiarvo oli 28 minuuttia 35 sekuntia, joten aika on nopeutunut huomattavasti.

Hyvinvointialueen selvityksessä toimintavalmiusaikoja on tarkasteltu osin eri näkökulmasta, joten selvityksessä mainitut ajat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Pelastusjoukkue kootaan usean eri pelastusaseman resursseista. Pitkien etäisyyksien maakuntana pelastusjoukkueen kokoaminen on haastavaa Joensuun lähialueen ulkopuolella tavoiteajat huomioiden.

Toimintavalmiuden parantamiseksi palvelutasopäätöksen kehittämistoimenpiteissä on kirjattu toimenpiteitä muun muassa vapaalta hälytyksiin osallistumisen kannustamiseksi.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston arvion mukaan Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa on ollut vuosina 2020–2023 yhtäjaksoisesti puutteita kuudessa riskiruohtuudessa. Hyvinvointialue on tehnyt ja suunnitellut tekevänsä merkittäviä korjaustoimenpiteitä. Toimenpiteiden vaikutusta ei voi vielä arvioida vuoden 2023 tilastojen perusteella.

Pelastusryhmän aloittama tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on kasvanut vuonna 2023 edellisten vuosien aikoihin verrattuna huomattavasti. Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on nopeutunut edellisiin vuosiin verrattuna.

2.2.2 Pelastustoiminnan valmius ja suorituskky

2.2.2.1 Tulipalojen edellyttämä suorituskky

Tulipaloihin liittyvällä suorituskkyllä vastataan rakennuspaloihin, maastopaloihin ja muihin tulipaloihin.

Rakennuspalot voivat edellyttää savusukellusvalmiutta. Savusukelluksella tarkoitetaan paineilmahengityslaitteiden ja asianmukaisten suojarusteiden avulla tehtävää sammutus- ja pelastustyötä, joka edellyttää tunkeutumista palavaan, savuiseen ja rajattuun sisätilaan tai työskentelyä palavan rakennuksen katolla.

Savusukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa. Palavan ja rajatun sisätilan sammuttamiseen käytetään myös muita menetelmiä kuin savusukeltamista.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan kaikkialla maakunnassa tulee olla riittävä kyky sammutustoimintaan. Sammutuskyyyn vaatimus perustuu alueen rakennuspaloriskitasoon, joka on kuvattu paikallisessa riskianalyysissä. Korkein savusukelluksen valmius kohdistuu tämän takia Joensuun seudulle.

Selvityksen mukaan pelastuslaitos uudistaa sammuttamisen tekniikkaa ja taktiikkaa siten, että se ei nojaa yksinomaan savusukelluskyyyn. Uudistaminen edellyttää henkilöstön uudelleen kouluttamista ja pelastuskalustohankintoja. Savusukelluksen edellytyksiä ylläpidetään henkilöstön koulutuksella, harjoitustoiminnalla ja fyysisen toimintakyyyn testauksella. Savusukelluskky on varmistettua keskuspelastusasemalla ja erikoispelastusasemilla. Muilla pelastusasemilla savusukelluskky vaihtelee henkilöstön kelpoisuuksista riippuen.

Vaativia, savusukellusta edellyttäviä sammutus- ja pelastustehtäviä sattuu hyvinvointialueen selvityksen mukaan melko harvoin etenkin sopimushenkilöstön kohdalle. Savusukellusta edellyttävien tehtävien vähyys on saanut aikaan sen, että savusukelluksen fyysisten toimintakyyvaatimusten taso on liian korkea. Kaikilla pelastusasemilla ei jatkossa kyetä ylläpitämään savusukellusvalmiutta. Savusukelluskky on ennalta varmistettua keskuspelastusasemalla, päivystävillä pelastusasemilla ja erikoispelastusasemilla. Muilla pelastusasemilla savusukelluskky vaihtelee henkilöstön kelpoisuuksien mukaan. Henkilöstön kelpoisuuksia ylläpidetään vähintään tavoitetasojen mukaisesti. Pelastuslaitos uudistaa sammuttamisen tekniikkaa ja taktiikkaa siten, että kyky tehokkaaseen sammutustoimintaan ei nojaa yksinomaan savusukelluskkyyn.

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan Itä-Suomen laajat metsäalueet vaativat entistä tehokkaampaa varautumista sään ääri-ilmiöihin ja tätä kautta suuriin maastopaloihin kehittämällä yhdessä maastopalojen sammutussuorituskykyä ja henkilöstön osaamista. Pelastuslaitoksen maasto- ja metsäpalojen sammutukseen tarvittava kyky ja palvelun saatavuus on hyvällä tasolla. Pelastuslaitos on osallistunut hankekumppanina Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen hallinnoimaan FI GFFF-V-hankkeeseen, jonka tavoitteena on kehittää maastopalojen maasammutussuorituskykyä paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. Metsäpalo-osaamisen kehittäminen ja koulutuksen laajentaminen koko pelastuslaitoksen henkilöstölle on tulevien vuosien toimenpiteitä. Myös muodostelman kehittäminen vaatii panostuksia kaikilta pelastuslaitoksilta hankkeen päättymisen jälkeen.

Ajoneuvopalojen osalta hyvinvointialueen selvityksen mukaan vaatimukset pelastustoiminnalle muuttuvat haastavimmiksi uusien energiamuotojen myötä. Polttoainevarastojen osalta pelastusasemilla on varattu tilanteisiin sopivia sammutusvaahtoja ja kolme suurta vaahtosekoitinta käytettäväksi suurissa polttoainepaloissa. Lisäksi on varauduttu naapuripelastuslaitosten kautta pyydyttävään apuun. Sähköautopalojen osalta on olemassa kehittämistarpeita, joita pelastustoiminnan tiimit työstävät. Kalustollisia kehittämistarpeita huomioidaan pelastuslaitoksen investoinneissa ja käyttötaloushankinnoissa. Vaahtonesteitä on sijoitettu riskiperusteisesti ja kalustollisesti paino-pistepelastusasemille.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pienemillä pelastusasemilla savusukelluskyky vaihtelee henkilöstön kelpoisuuksien mukaan. Pelastuslaitos uudistaa sammuttamisen tekniikkaa ja taktiikkaa siten, että se ei nojaa yksinomaan savusukelluskykyyn. Uudistaminen edellyttää henkilöstön uudelleen kouluttamista ja pelastuskalustohankintoja.

Itä-Suomen laajat metsäalueet vaativat varautumista sään ääri-ilmiöihin ja tätä kautta suuriin maastopaloihin. Pelastuslaitoksen maasto- ja metsäpalojen sammutukseen tarvittava kyky ja palvelun saatavuus ovat pääosin hyvällä tasolla. Metsäpalo-osaamisen kehittäminen metsäpalohankkeen jälkeen ja koulutuksen laajentaminen koko pelastuslaitoksen henkilöstölle on tulevien vuosien toimenpiteitä.

Ajoneuvopalojen osalta vaatimukset pelastustoiminnalle muuttuvat haastavimmiksi uusien energiamuotojen myötä. Sähköautopalojen osalta on olemassa kehittämistarpeita.

2.2.2.2 CBRNE-onnettomuuksien suorituskyky

CBRNE-onnettomuuksilla tarkoitetaan onnettomuuksia, joissa on osallisena kemiallisia aineita (C), biologisia taudinaiheuttajia (B), radioaktiivisia aineita (R), ydinenergiaa (N) tai räjähteitä (E).

Kemikaalionnettomuuksien torjuntaa tehdään tarvittaessa kemikaalisukelluksella, jolla tarkoitetaan välittömän vaaran alueella tehtäviä tiedustelu-, pelastus-, torjunta- tai muita vastaavia tehtäviä, jotka edellyttävät paineilmahengityslaitteen ja soveltuvan kemikaalisuojapuvun käyttöä. Kemikaalisukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan Pohjois-Karjalan riskianalyysissä korostuvat CBRNE-tilanteiden näkökulmasta rauta- ja tieliikenne sekä erityistä vaaraa aiheuttavat kohteet (SEVESO). Pohjois-Karjalan alueella on CBRNE-valmiutta kehitetty viime vuosina runsaasti ja muutostyö on edelleen käynnissä. Tavoitteena on keskittää kemikaalisukelluskalustoa ja kykyä erityisesti keskuspelastusasemalle, päivystäville pelastusasemille sekä muutamalle riskianalyysin perusteella nousseelle lähipelastusasemalle. Pohjois-Karjalan ainoa välitön varmistettu kemikaalisukelluskyky löytyy Joensuun keskuspelastusasemalta. Aiemmin haasteena oli kemikaalisukelluskaluston hajasijoitus, jolloin toimintakyky oli vielä enemmän sattuman varassa.

Pohjois-Karjalan VAK-valmiudella on pystytty selvityksen mukaan pääosin pystytty vastaamaan onnettomuustilanteisiin. Viime vuosina toimintaa on kehitetty vahvistamalla kemikaalisukellusvalmiutta. Viimeisimpänä on Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen puhdistusvalmius CBRNE-onnettomuuksien osalta saatu hyvälle tasolle. Kuluvan palvelutasopäätöksen aikana tullaan CBRNE-toimintavalmiutta parantamaan suunnitelman mukaisesti. Selkeä puutos ja palvelutarve on erityisesti epämääräisten aineiden tunnistamisessa. Välitön kyky tunnistaa epämääräisiä aineita Pohjois-Karjalassa vaatii pikaisia kaluston kehittämistoimia.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

CBRNE-onnettomuuksiin varautumisen tarve on selvitetty. Tarpeeseen pystytään vastaamaan pääosin hyvin. Kehitystarpeena on epämääräisten aineiden välittömän kyvyn tunnistamisen parantaminen.

2.2.2.3 Vesipelastamisen suorituskyky

Vesipelastamista on venekaluston avulla tehtävä pelastustoiminta ja pintapelastus sekä vesisukellus. Pintapelastus tarkoittaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan alta ilman vesisukelluslaitetta tehtävää ihmisen, eläimen tai omaisuuden pelastamista ja vahingon torjuntaa. Vesisukellus tarkoittaa vesisukelluslaitetta ja -varustusta edellyttävää ihmisen tai omaisuuden pelastamista ja ympäristövahingon torjuntaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan vesipelastustoiminnan oletettavat pääkohteet on kartoitettu. Pintapelastustoiminta on ollut perustason pelastustoimintaa ja pintapelastuskalustoa on sijoitettu pelastusasemille. Vesisukellusvalmius perustuu vesisukellukseen koulutettuihin pelastajiin, jotka muodostavat vesisukeltajaryhmän.

Kyky suorittaa pintapelastustoimintaa voi vaihdella niillä pelastusasemilla, joilla päätoimista henkilöstöä on vähän. Pintapelastukseen ei kyetä ylläpitämään jatkuvaa valmiutta kaikilla pelastusasemilla uuden pelastussukellusohjeen toimintakykyvaatimusten takia. Uuden vesisukellushenkilöstön rekrytointiin ja kouluttamiseen on tarve.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Vesipelastustoiminnan oletettavat pääkohteet on kartoitettu. Vesipelastamisen osalta on ajoittain puutteita pienten asemien pintapelastamiskyvyssä, johtuen uuden pelastussukellusohjeen toimintakykyvaatimuksista.

2.2.2.4 Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan suorituskyky

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnalla tarkoitetaan öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoimintaa.

Pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjunnan riskitaso on B. Riskiarvion laatimisen jälkeen Saimaan alueen laivaliikenteessä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten torjuntatason vaatimuksien tämänhetkisessä tasossa saattaa olla epätarkkuutta. Syväväylän käyttökeskeytyksen kestoaikaa ei toistaiseksi tiedetä, joten torjuntavalmiuden riskitasoa ei tässä yhteydessä ei ole aiheellista tarkastella.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan torjuntatoiminnan suunnittelu Saimaan alueella on toteutettava yhteistyönä muiden alueella toimivien pelastuslaitosten kanssa. Yhteistyöllä pystytään huolehtimaan torjuntatoiminnan kokonaisuudesta ja vaikuttamaan torjuntavalmiuden kehittämiseen mm. alusinvestointeihin. Pelastuslaitos osallistuu Itä-Suomen ympäristövahinkojen yhteistyöryhmän toimintaan, yhteisen torjuntavalmiuden kehittämiseksi ja koordinoimiseksi.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Aluehallintoviraston vuonna 2022 toteuttaman arvioinnin mukaan Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen

torjuntatasoa ei kaikilta osin saavuteta⁶. Merkittävimmät puutteet koskevat suunnittelua kokonaisuutena. Puutteiden korjaaminen on aloitettu perustamalla niin sanottu YVT-ryhmä. Puutteiden korjaaminen on vielä kesken.

2.2.2.5 Korkealta pelastamisen suorituskyky

Korkealta pelastaminen sisältää ajoneuvokalustolla ja köysipelastamisella tehtävät korkealta pelastamisen toimenpiteet ja työskentelyn alueella, jossa on putoamisvaara. Putoamisvaarallisella alueella työskentely voi olla henkisesti ja fyysisesti vaativaa työtä, jonka turvallinen suorittaminen asettaa tekijälle terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyviä erityisvaatimuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan korkealta pelastamisen valmiudet perustuvat paikallisen riskianalyysin yhteydessä tehtyyn kohdekartoitukseen. Käytössä oleva kalusto ja osaaminen on mitoitettu näille kohteille. Korkealta pelastamisen osaamista ylläpidetään päätoimisille pelastajille, osana erikoistavaa koulutusta raskaspelastusjoukkueessa. Palvelu on varmistettu ja se tuotetaan keskuspelastusasemalta. Savusukelluskoulutuksen yhteydessä ylläpidetään kykyä työskentelyyn palavan rakennuksen katolla. Suorituskyky on tarpeellinen erityisesti kattojen ontelopalojen sammuttamiseksi ja niiden rajoittamiseksi. Palvelu on kytketty savusukellusvalmiuteen.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Korkealta pelastamisen palveluiden tarve on selvitetty hyvin ja tarpeeseen on vastattu.

2.2.2.6 Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen tulee pystyä kuljettamaan vettä säiliöautokalustolla, ottamaan vettä vesijohtoverkostosta ja luonnonvesilähteestä sekä siirtämään vettä letkukalustolla alueella olevien riskien mukaisesti. Pelastuslaitos on laatinut sammutusvesisuunnitelman Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella toimivien kuntien ja keskeisten vesihuoltolaitosten kanssa yhteistyössä. Sammutusvesisuunnitelmassa on määritelty sammutusveden saatavuuden vaatimukset. Sammutusvesisuunnitelmassa on havainnoitu kuntien sammutusveden järjestämisen puutteita ja ongelmia useissa

⁶ Ympäristövahingon torjuntavalmius pelastustoimessa 2022. Aluehallintovirastojen julkaisuja 157/2023.

taajamissa. Tämä aiheuttaa haasteita pelastustoimintaan ja vaikuttaa mm. pelastuslaitoksen säiliöautojen määrään ja riittävyyteen.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen kyky kuljettaa ja siirtää vettä on tavoitetasossa. Sammutusveden saatavuutta tulee parantaa kuntayhteistyössä. Pelastuslaitoksen kyky ottaa vettä luonnonvesilähteestä on määrällisesti rajoittunut, kyky suurtehopumppaukseen perustuu ylimaakunnalliseen yhteistyöhön.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sammutusveden saamiseen liittyvien palveluiden tarve on selvitetty hyvin. Pelastuslaitoksen kyky kuljettaa ja siirtää vettä on tavoitetasossa. Sammutusveden saatavuutta tulee parantaa kuntayhteistyössä. Pelastuslaitoksen kyky ottaa vettä luonnonvesilähteestä on määrällisesti rajoittunut.

2.2.2.7 Muiden paikallisten riskien edellyttämät suorituskvyt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan tieliikennepelastamisen osalta suurimmat tehtävämäärät painottuvat valtaväylille, mutta alemman tieverkon osalta onnettomuuden seurausvaikutukset voivat olla vakavia. Tieliikennepelastamisen kykyä kehitetään pelastusajoneuvohankintojen yhteydessä uusimalla välineistöä ja kouluttamalla henkilöstöä säännöllisesti uusien ajoneuvojen ja energiamuotojen osalta. Maastopelastamisen painopiste on sekä lähivirkistysalueilla että suosituilla retkeilyalueilla ja kansallispuistoissa. Maastopelastamisen osalta on tunnistettu kehittämistarpeita kaluston osalta. Maanalaisia tilojen osalta riskitekijät ovat pääosin teollisuudessa ja kaivoksissa. Maanalaisten tilojen osalta pelastustoiminta on suunniteltu toteutettavan pelastuslaitoksen raskaspelastusjoukkueen voimin.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Muiden paikallisten riskien kartoitus on tehty hyvin. Tieliikennepelastamisen suorituskvyn kehittäminen nykytieliikennekaluston vaatimalle tasolle vaatii jatkuvia toimia. Maastopelastamisen kalustossa on kehittämistarvetta.

2.2.2.8 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastustoiminnan ylläpitämiseen käytettiin vuonna 2023 128 henkilötyövuotta ja sivutoimista pelastushenkilöstöä oli toiminnassa mukana 514 henkilöä (sis. sopimuspalokunnat). Pelastushenkilöstön ammatillisen osaamisen perustana on taitoja ylläpitävä harjoitustoiminta.

Koulutus perustuu sisäisen koulutuksen ohjelmaan. Koulutustarpeet on suunnitteluvaiheessa kartoitettu ja ne on kohdistettu toiminnan kannalta tarpeellisille osa-alueille. Henkilöstön ikääntyminen ja työterveyslaitoksen suositus pelastushenkilöstön fyysisen toimintakyvyn arvioinnista sekä uudistettu pelastussukellusohjeen mukaisten toimintakyvykriteerien tiukentaminen ovat osaltaan johtaneet savusukelluskelpoisuuden saavuttaneiden merkittävään vähenemiseen.

Selvityksen mukaan päätoimisen henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita. Pienemmillä pelastusasemilla on suuria rekrytointivaikeuksia päivätyötä tekevän pelastushenkilöstön osalla. Pelastusopiston koulutusmääriä tulee lisätä pelastushenkilöstön saatavuuden turvaamiseksi.

Seuraavan viiden vuoden aikana noin 20 % pelastushenkilöstöstä eläköityy ja lisäksi varallaolon poistuminen sekä toimintavalmiuspuutteiden korjaaminen vaatii päätoimisen pelastushenkilöstön lisäämistä.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Päätoimisen henkilöstön saatavuudessa on merkittäviä haasteita. Uuden pelastussukellusohjeen myötä tulleiden kelpoisuusvaatimusten uusien tulkintojen takia savu- ja kemikaalisukeltajien määrät laskivat. Sivutoimisen pelastushenkilöstön osallistumisaktiivisuutta on saatu nostettua kannustavan hälytysrahakäytännön avulla.

2.2.2.9 Pelastustoiminnan kalustovoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitos on tehnyt riskianalyysin perusteella pelastusasemaluokituksen, jonka mukaisesti pelastuslaitoksen operatiiviseen toimintaan varattu kalusto on sijoitettu asemapaikoille. Sijoittelun lähtökohta on, että kaikilla pelastusasemilla on pelastustoiminnan peruspalvelujen edellyttämä kalusto. Erityispalvelujen kalusto on keskitetty pääosin Joensuuhun keskuspelastusasemalle, sen lisäksi kalustoa on tarvittavin osin hajasijoitettu maakuntaan. Sijoituksessa on huomioitu riskiperusteisuus. Kalustosuunnittelussa otetaan huomioon paikalliset erikoistarpeet sammutuskalustoon. Kaluston sijoittamiseen vaikuttaa lisäksi käyttötarkoitukseen soveltuvat tilat.

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan kalustoa on määrällisesti riittävästi ja se on kattavasti sijoitettuna maakuntaan. Kalusto on kuitenkin osittain vanhentunutta, koska useat edelliset toimintavuodet ovat mahdollistaneet vain hyvin rajoitetusti investointeja pelastuskalustoon. Tämä näkyy muun muassa siinä, että raskaan kaluston keski-ikä on noussut ja on tällä hetkellä sammutusautoissa 19 vuotta ja säiliöautoissa 20 vuotta. Niin ikään laadullisesti

vanhentunutta kalustoa on runsaasti pienemmässä pelastuskalustossa, kuten pelastusvälinesarjoissa, veneissä, aluksissa ja moottorikelkoissa.

Pelastuslaitoksen sammutus- ja säiliöautokannan pitäminen riittävän ajantasaisena edellyttää kahden tai kolmen raskaan ajoneuvon hankintaa vuosittain. Tällä tahdilla ylläpidetään riittävä kalustokierto ja ajoneuvojen keski-ikää saadaan alennettua. Muun pelastuskaluston osalta tarvitaan vuosittain noin 200 000 euron investoinnit. Lisäksi ympäristövahinkojen torjuntaan käytettävä aluskalusto vaatii uusimista. Tavoitteen saavuttamiseksi pitäisi pelastustoimen vuosittainen investointitaso nostaa vähintään kaksinkertaiseksi nykytasoon nähden.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kalustoa on määrällisesti riittävästi, mutta se on osin vanhentunutta. Raskaassa ajoneuvokalustossa sekä aluskalustossa on merkittäviä investointitarpeita, jotta kalusto pysyy ajantasaisena.

2.2.2.10 Paloasemat ja muut kiinteistöt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen toimintaa toteutetaan 31 pelastusasemalla. Laajalla pelastusasemaverkolla varmistetaan nopea avun saatavuus onnettomuuksissa. Pelastuslaitoksen pelastusasemaverkko perustuu pääosin kunta-aikaisen toiminnan yhteydessä rakennettuihin pelastusasemiin ja niiden sijainteihin. Kokonaan uudella toiminta-alueella on vain Pekkalan pelastusasema. Pelastusasema muodostaa pelastustoimen palveluverkon keskeisen tekijän ja pelastusasemien ylläpito perustuu tehtyyn riskianalyysiin. Asemarakennuksia on uudistettu ja peruskorjattu runsaasti. Palvelutasopäätöskaudella tulee edistää vähintään neljän hankkeen toteuttamista, jotta asemaverkko pysyy toimintakuntoisena.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Asemaverkko on pääosin hyvällä tasolla, mutta sen toimintakuntoisuuden ylläpitäminen edellyttää jatkuvia investointeja.

2.3 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, ja pelastustoimen muodostelmalla on aina johtaja. Yhteistoimintatilanteissa, joissa pelastustoimintaan osallistuu useampi viranomainen, pelastusviranomainen toimii yleisjohtajana. Pelastustoiminnan johtamisesta laaditaan tarvittavat suunnitelmat, joissa määritellään riskien ja uhkien edellyttämät johtamisjärjestelyt eri laajuisissa ja myös pitkäkestoisissa tilanteissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksella käytössä kolmiportainen pelastustoiminnan johtamisen järjestelmä. Pitkäkestoisia onnettomuustilanteita tai poikkeusoloja varten pelastuslaitos varautunut perustamaan johtokeskuksen. Pelastustoiminnan johtamisen suorituskyky päivittäisissä onnettomuustilanteissa on hyvällä tasolla.

Pitkäkestoisia onnettomuuksia sekä häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten on laadittu johtamisjärjestelmä ja henkilöt on varattu tehtäviin. Pelastustoiminnan johtaminen pitkäkestoisissa onnettomuuksissa ja poikkeusoloissa vaatii panostuksia henkilöstön koulutukseen.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan johtamisen suorituskyky päivittäisissä onnettomuustilanteissa on hyvällä tasolla. Pelastustoiminnan johtaminen pitkäkestoisissa onnettomuuksissa ja poikkeusoloissa vaatii panostuksia henkilöstön koulutukseen. Yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskuksen rakentuminen on palveluiden sisällön ja laajuuden osalta neuvotteluvaiheessa.

2.4 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu ja vastuu palvelujen asianmukaisen hoitamisen valvonnasta.

Itä- ja Kaakkois-Suomen alueen pelastuslaitokset toteuttavat yhdessä tilannekeskustoimintaa, jonka vastuullisena tuottajana on Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos. Toiminta perustuu sopimukseen ja osapuolet seuraavat sopimuksen toteutumista.

2.5 Pelastusviranomaisen antama virka-apu

Pelastusviranomaisen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos varautuu antamaan virka-apua muille viranomaisille. Virka-apu on luonteeltaan kalusto- tai henkilöstöapua tai molempia yhdessä. Virka-avun antamisesta päätetään pelastuslaitoksen työjärjestyksen mukaisella tavalla.

2.6 Kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen

Pelastustoimi osallistuu pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on osallistunut yhdessä muiden Itä- ja Kaakkois-Suomen pelastuslaitosten kanssa EU-pelastuspalvelumekanismin toimintaan ja sitoutunut metsäpalomuodostelmalla (FI GFFF-V) tukemaan pelastuspalvelumekanismin kautta muiden EU-alueen valtioiden pelastustoimintaa esimerkiksi valmiussiirroilla Kreikassa 2022 ja Portugalissa 2023. Kansainvälisen turvallisuustilanteen takia Venäjän kanssa tehtävä lähialueyhteistyö on käytössä hiipunut kokonaisuudessaan minimitasolle. Ainoastaan neuvotteluyhteys pidetään avoimena.

KV-avun vastaanottamiseen liittyvään HNS-toimintaan on laadittu Etelä- ja Pohjois-Savon pelastuslaitosten yhteinen HNS-suunnitelma.

2.7 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Tämä luku käsittelee suunnitelmia, joita pelastuslaitoksen on tehtävä pelastuslain mukaan. Suunnitelmat ovat arvioinnin kohteena olevien pelastustoimen palvelujen tuottamista tukevia asiakirjoja. Aluehallintovirasto arvioi suunnitelmien laatimista ja toteutumista hyvinvointialueen antaman selvityksen perusteella.

Pelastuslaitoksen tulee pelastuslain mukaan laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Pelastuslaitosten tulee laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla.

2.7.1 Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisien ja Hätäkeskuslaitoksen kanssa. Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat.

Pohjois-Karjalassa hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen hälytysohjeet on kuvattu hätäkeskustietojärjestelmässä. Hälytyssuunnitelman ylläpidon tueksi luodaan jatkossa asiakirja, jossa on kuvattu hälytyssuunnittelun perusteet ja periaatteet.

2.7.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee tarvittaessa antaa apua toiselle pelastuslaitokselle pelastustoiminnassa. Pelastuslaitoksen tulee myös laatia yhteistyössä pelastuslaitosten yhteistyösuunnitelmat avun antamiseen varautumisesta sekä avun pyytämisestä ja antamisesta. Pelastuslaitosten tulee varautua pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamiseen yhteistyöalueen puitteissa ja tarvittaessa myös toiseen pelastustoiminnan yhteistyöalueeseen kuuluvan pelastuslaitoksen kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitosten välinen yhteistyö on toteutettu sopimusperusteisesti Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Kainuun ja Etelä-Karjalan pelastuslaitosten kanssa. Yhteistyötehtävät ovat viikoittaisia. Voimavaroja käytetään lähimmän yksikön periaatteella. Lisäksi varaudutaan käyttämään ja antamaan käyttöön muita pelastuslaitosten suorituskykyjä.

Kehittämistarpeina on tunnistettu operatiivisen toiminnan suunnittelun kehittäminen yhteistyöalueella osana tilannekustoiminnan kehittämistä. Lisäksi yhteistoimintasopimukset päivitetään vastaamaan nykyistä tilannetta. Yhteistoimintasopimus on päivitetty vuonna 2024.

2.7.3 Yhteistyösuunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitos toteuttaa säännöllistä pelastustoimintaan kuuluvaa yhteistyötä Pohjois-Karjalan rajavartioston kanssa. Lisäksi pelastustoimintatehtäviin liittyvää yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen muiden toimintojen kanssa. Muiden pelastustoimintaan osallistuvien tahojen kanssa toiminta on tapauskohtaista. Näiden kumppaneiden kanssa toimintamallit perustuvat pelastustoimen suunnitelmiin.

2.7.4 Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

Pelastuslaitos vastaa hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämien pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien laatimisesta, mukaan lukien sammutusvesisuunnitelmasta.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastuslaitos on laatinut erillisiä suunnitelmia paikallisten onnettomuusuhkien torjuntaan. Tällaisia suunnitelmia ovat muun muassa tulvatilanne-, myrskytuho- ja metsäpalontorjuntasuunnitelmat. Näiden lisäksi pelastuslaitos on toteuttanut suunnitelmat liikenneonnettomuustyyppeihin, raide-, ilma-, ja tieliikenteeseen. Sammutusvesisuunnitelma on päivitetty laajasti 2023 aikana. Suunnitelmia uudistetaan määritellyn päivitysvälin mukaisesti.

2.7.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa

alueille, joilla on pelastuslain mukaisesti⁷ ydinenergiailaitos, tuotantolaitos, kaivannaisjätteen alue, vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha tai satama-alue. Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava yhteistyössä suunnitelmasta tiedottamisesta ja järjestettävä harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi. Ulkoisen pelastussuunnitelman edellyttäviä kohteita on hyvinvointialueilla vaihteleva määrä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan ulkoiset pelastussuunnitelmat on laadittu aikamääreiden mukaisesti ja ne on uudistettu päivityskierron mukaisesti vastaamaan ulkoisista pelastussuunnitelmista annettua ohjetta.

⁷ Määritellään tarkemmin...

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta sekä pelastustoiminnan suunnitelmista:

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa on ollut vuosina 2020–2023 yhtäjaksoisesti puutteita kuudessa riskiruudussa. Hyvinvointialue on tehnyt ja suunnitellut tekevänsä merkittäviä korjaustoimenpiteitä. Toimenpiteiden vaikutusta ei voi vielä arvioida vuoden 2023 tilastojen perusteella. Pelastusryhmän aloittama tehokkaan pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on kasvanut vuonna 2023 edellisten vuosien aikoihin verrattuna huomattavasti. Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on nopeutunut edellisiin vuosiin verrattuna.

Pienemillä pelastusasemilla savusukelluskyky vaihtelee henkilöstön kelpoisuuksien mukaan. Pelastuslaitos uudistaa sammuttamisen tekniikkaa ja taktiikkaa siten, että se ei nojaa yksinomaan savusukelluskykyyn. Uudistaminen edellyttää henkilöstön uudelleen kouluttamista ja pelastuskalustohankintoja. Vesipelastamisen osalta on ajoittain puutteita pienten asemien pintapelastamiskyvyssä, johtuen uuden pelastussukellusohjeen toimintakykyvaatimuksista.

Kalustoa on määrällisesti riittävästi, mutta se on osin vanhentunutta. Raskaassa ajoneuvokalustossa sekä aluskalustossa on merkittäviä investointitarpeita, jotta kalusto pysyy ajantasaisena.

Suunnitelmat ovat pääosin riittävällä tasolla. Osana yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskuksen suunnittelua pelastustoiminnan suunnitelmat yhteensovitetaan. Metsäpalojen torjuntasuunnitelma, tulvantorjuntasuunnitelma ja hälytyssuunnitelma ovat päivityksessä.

3 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntia ja muita organisaatioita ja henkilöitä. Hyvinvointialue päättää, missä laajuudessa se käyttää vapaaehtoisia pelastustoiminnan palvelujen tuottamisessa.

Sopimuspalokuntien lisäksi pelastustoimen tehtävissä voidaan käyttää apuna muitakin toimijoita, kuten meri- ja järvipelastusyhdistysten yksiköitä, vapaaehtoista pelastuspalvelua, pelastusalan liittoja, pelastuskoiria sekä radioamatöörejä ja muita vapaaehtoistoimintaan perustuvia organisaatioita ja järjestöjä.

Tässä luvussa arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamista, palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä niiden kehitystarvetta.

3.1 Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palvelujen tuottamisessa

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastustoimintaan osallistuva vapaaehtoinen henkilöstö on työsuhteessa pelastuslaitokseen ja heidän asemansa perustuu työsopimukseen. Työ tehdään pelastuslaitoksen johdon ja valvonnan alaisena.

Vapaaehtoisia osallistuu pelastustoimintaan mm. järvipelastusyhdistyksistä ja pelastuskoirayhdistyksistä. Näiden yhdistysten kanssa on tehty yhteistoimintasopimukset.

3.2 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä. Vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytysten edistäminen sisältää taloudellista tukea, koulutuksellista tukea tai muuta yhteistyötä vapaaehtoisten organisaatioiden kanssa. Toimenpiteiden tulisi näkyä kirjattuina tavoitteina ja toimenpiteinä muun muassa pelastuslaitosten toimintasuunnitelmissa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan pelastustoimen vapaaehtoistoimintaa edistetään sivutoimisen henkilöstön foorumin toiminnalla. Foorumitoiminnalla edistetään sivutoimisen henkilöstön ja pelastuslaitoksen tiedonvaihtoa ja yhteisen näkemyksen ylläpitämistä. Toiminta on vakiintunut ja toteutuu suunnitelmallisesti. Vapaaehtoistoimintaa edistetään laatimalla sopimuksia VPK-yhdistysten ja muiden pelastusalan toimivien yhdistysten kanssa. Vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi pelastuslaitos tekee laajaa yhteistyötä Pohjois-Karjalan pelastusalan liitto ry:n kanssa.

Sivutoimisen pelastushenkilön määrä on säilynyt edellisten vuosien tasolla, vaikka Pohjois-Karjalan väestön ikärakenne vanhenee ja väestön määrä vuosittain vähenee.

Pohjois-Karjalassa on onnistuttu aktivoimaan sivutoimisen henkilöstön osallistumista pelastustoimintaan dynaamisella ja riittävän suurella hälytysrahalla. Vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa savusukelluskelpoisuus sekä hälytetyn muodostelman koko.

Pelastuslaitos on pyrkinyt edistämään sivutoimisen henkilöstön toimintaa niin sanotun urapolkujärjestelmän avulla. Siihen liittyviä toimintoja ovat esimerkiksi drone-toiminta, paarihuolto, liikenteenohjaus sekä kalustonhuolto. Lisäkoulutus toimii motivaattorina niille henkilöille, joiden sivutoiminen tehtävämäärä on pieni.

Pohjois-Karjalan sivutoimisen henkilöstön pelastusasemille on suunnitteilla ja osittain jo toteutettuna sivutoimisen pelastushenkilöstön ”kymppi”. Yhden sivutoimisen henkilön nimeämisen asemapaikan avainhenkilöksi toivotaan selkeyttävän pelastuslaitoksen ja sivutoimisen henkilöstön yhteydenpitoa ja sitouttavan sivutoimisia henkilöitä toimintaan. Vakituinen henkilöstö on suhtautunut muutokseen hyvin.

3.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan henkilön terveystarkastukset

Jos sopimuspalokuntaan tai muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluva savusukeltaja tai muuta vastaavaa raskasta työtä tekevä henkilö ei ole oikeutettu työsuhteen perusteella työterveyshuoltoon, hänelle on järjestettävä työterveyshuoltolain mukaisia tarkastuksia vastaavat terveystarkastukset ja muut ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisevillä palveluilla ja terveystarkastuksilla on tarkoitus ehkäistä ja torjua pelastustoimintaan kuuluvasta työstä ja työolosuhteista johtuvia terveysvaaroja ja -haittoja ja suojella henkilön turvallisuutta, työkykyä ja terveyttä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan työterveyshuoltotoiminta perustuu työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan ja pelastuslaitoksen koko henkilöstölle on järjestetty työterveyspalvelut.

Pohjois-Karjassa ei ole sopimuspalokuntaan tai muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvia savusukeltajia tai muuta vastaavaa raskasta työtä tekeviä.

Aluehallintoviraston saamien tietojen mukaan työterveyshuollon käytännön toiminnassa on ollut ongelmia.

3.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

Pelastustoimintaan osallistuvalta sivutoimiselta sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen selvityksen mukaan sivutoimisen henkilöstön koulutus on kuvattu sisäisen koulutuksen ohjelmassa samalla tavoin kuin päätoimisen henkilöstön koulutus. Sivutoimisen henkilöstön koulutus perustuu palokuntakoulutukseen (kurssit) ja osaamista ylläpitävään harjoitteluun.

Palokuntakoulutusta järjestetään suunnitelmallisesti siten, että vuosittain peruskoulutuksen aloittaa noin 40 henkilöä ja he saavuttavat pelastustoiminnan kelpoisuuden noin vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Palokuntakoulutusta tarjotaan myös pidempään työssä olleelle sivutoimiselle henkilöstölle, mm. kertaavan ja täydentävän koulutuksen muodossa.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamisesta, tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pohjois-Karjalan pelastustoimi käyttää runsaasti sivutoimista pelastushenkilöä, mutta sopimuspalkokuntia ei ole. Siten tarve varsinaisiin vapaaehtoistoimintaan liittyviin tehtäviin on vähäistä, saatavuus on riittävä, eikä kehitystarpeita ole tunnistettu. Sivutoimisen henkilöstön rekrytointiin on panostettu ja toimintaa edistetään sivutoimisen henkilöstön foorumitoiminnalla.

Pohjois-Karjalassa on onnistuttu aktivoimaan sivutoimisen henkilöstön osallistumista pelastustoimintaan dynaamisen hälytysrahan, urapolkujärjestelmän sekä sivutoimisella ”kymppi” -järjestelyllä.

4 Väestönsuojelun palvelut

Pelastustoimen viranomaisen tulee pelastuslain mukaan varautua riittävin suunnitelmin ja valmisteluin toimialaan kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Väestönsuojelun (VSS) palveluja ovat muiden muassa

- väestönsuojeluun varautumisen suunnittelu
- pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen
- hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen
- väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen
- väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön kouluttaminen
- pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen
- kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

Tässä luvussa on tarkoitus arvioida väestönsuojelun palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä palvelujen kehittämistarvetta.

4.1 Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelu

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä ja tehtävien hoitamiseksi tarvittavista voimavaroista.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Toimintaympäristön riskien ja uhkien kuvaus onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan näkökulmasta: Poikkeusolojen riskianalyysissä määritellään riskit ja uhat koko pelastustoiminnan osalta. Onnettomuuksien ehkäisyn toimintamallit, henkilöstön varaukset ja tehtävät määritellään valmiussuunnitelmassa. Onnettomuuksien ehkäisyn toiminnalle ei laadita omaa suunnitelmaansa väestönsuojelutilanteita varten. Riskikartoituksessa nousevat esille mm. väestönsuojien tilanne ja niiden kuntoisuus sekä väestönsuojelutilanteen vaatima korostunut turvallisuusviestinnän tarve.

Väestönsuojelun varautumisen suunnittelu- ja koordinaatiovastuu on Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella varautumisen vastuualueella. Suunnitelmat sisältävät niin normaalioloissa tarvittavat suojaväistö sekä poikkeusoloissa tarvittavat väestönsuojelun suunnitelmat. Suunnittelukokonaisuus pohjautuu normaaliolojen suunnitelmiin. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ja väestönsiirtosuunnitelma on päivitetty 2023.

Suunnitelmakokonaisuudesta muodostetaan suunnitelmahierarkia, joka muodostaa toiminnallisesti kokonaisuuden päivittäisestä toiminnasta poikkeusoloihin. Suunnitteluun liittyvän viranomaisyhteistyön tiivistämiselle on tarvetta, erityisesti sosiaali- ja terveystoimen osalta ja suunnitelmahierarkian muodostaminen.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatiminen ja päivittäminen ovat toteutuneet pääasiassa hyvin. Suunnittelutyöhön käytettävä henkilöstöresurssi on kuitenkin puutteellinen.

4.1.1 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten vastuulla on VSS-organisaation henkilöstön ja tilojen varaamisen periaatteet ja päivittämisen aikaväli. Se sisältää oman päätoimisen ja sivutoimisen ja sopimuspälokuntien henkilöstön VAP-varausten ajantasaisuuden sekä omien toimitilojen ja mahdollisten väistötilojen varaamisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Henkilöstö ja tilavarauksilla varmistetaan pelastuslaitoksen palvelutuotanto normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa, poikkeusoloissa ja väestönsuojelutehtävissä.

Pää- ja sivutoimista henkilöstöä on varattu riittävä määrä. Henkilövaraukset on tehty asevelvollisista henkilöistä. Henkilövaraukset on tehty varautumisen vastuualueen toimesta yhdessä Kainuun prikaatin Pohjois-Karjalan aluetoimiston kanssa. Pelastuslaitoksen tarvitsemat ja väestönsiirtoihin käytettävät tilat on tarkastettu yhdessä kuntien kanssa. Kaikki tilat on yhteensovitettu Kainuun prikaatin Pohjois-Karjalan aluetoimiston kanssa. Kehittämistarpeeksi on tunnistettu se, että pelastusasemien rakentamisen yhteydessä tulee rakentaa pelastusasemalle väestönsuoja siinäkin tapauksessa, ettei väestönsuojan rakentamisvelvoite täyty. Väestönsuojan rakentamisella varmistetaan pelastuslaitoksen henkilöstön suojautuminen.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Tarvittavat varaukset on tehty ja varaamisen periaatteet sekä päivittämisen aikaväli on suunniteltu. Suunnittelutyöhön käytettävä henkilöstöresurssi on kuitenkin puutteellinen.

4.2 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta huomioiden yhteistoimintatarpeet ja -sopimukset.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pohjois-Karjalassa on varautumisen yhteensovittamiseksi perustettu Pohjois-Karjalan varautumisen rakenne; Pohjois-Karjalan valmiusfoorumi,

valmiussihteeristö sekä paikalliset valmiusryhmät. Rakenteen tehtävänä on yhteensovittaa ja kehittää Pohjois-Karjalan turvallisuutta sekä varautumista väestönsuojelutilanteisiin. Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteille laaditaan toimintasuunnitelma. Viranomaisien ja muiden toimijoiden kanssa on yhteensovittaminen toteutettu kahdenvälisillä suunnitteluhetkillä salassa pidettävien asioiden osalta. Pohjois-Karjalassa varautumisen rakenteet ovat työskentelytavoiltaan ja toiminnaltaan toimivat. Ylläpidetään nykyiset rakenteet ja toimintamallit. Väestönsuojelun yhteistyöryhmän perustetaan osaksi Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteita.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastuslastuslaitoksen vastuulla oleviin väestönsuojelutehtäviin liittyvä toiminta ja suunnitelmat on yhteensovitettu tarvittavien tahojen kanssa. Alueen vakiintuneet varautumisen rakenteet tukevat yhteensovittamisen tehtävää. Suunnittelutyöhön käytettävä henkilöstöresurssi on kuitenkin puutteellinen.

4.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen huolehtii väestönsuojeluorganisaation henkilöstöstä (pää- ja sivutoiminen sekä sopimuspalokuntien henkilöstö), materiaalin ja tilojen määrittämisestä ja varaamista koskevien suunnitelmien laadinnasta ja päivittämisestä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Väestönsuojeluorganisaatio pohjautuu Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen normaaliolojen toiminta- ja vastualueisiin. Organisaatio varautuu normaalioloissa tapahtuvien toimintojen lisäksi lisääntyvään viestintään, onnettomuustilanteiden hoitamiseen sekä väestönsuojaamiseen ja -siirtämiseen. Pelastuslaitoksen toimintojen painopisteitä muutetaan uhkakuvan perusteella, muun muassa palotarkastustoimintaa muutetaan väestönsuojien ja tilapäisten väestönsuojien kunnostamisen ohjaamiseen ja tarkastamiseen. Organisaatio muodostuu pelastuslaitoksen palveluksessa olevista pää- ja sivutoimisista henkilöistä sekä muutamista ulkopuolisista henkilöstöryhmistä, kuten kylien pelastusryhmistä. Väestönsuojeluorganisaatio on suunniteltu pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa ja se perustetaan poikkeusoloissa. Toiminta väestönsuojelutilanteissa toteutetaan pelastusasemilta, tarvittaessa siirrytään väistö- ja suojatiloihin.

Väestönsuojeluorganisaatio kykenee toimimaan toiminta-alueittain itsenäisesti. Organisaation toiminta kytketään normaaliolojen toimintaan, jolloin toimintamallit ovat mahdollisemman tuttuja ja harjoiteltuja. Pelastuslaitos on määritellyt tarvitsemansa kriittisen materiaalin ja varannut tarvitsemansa ulkopuolisen materiaalin, kuten ajoneuvot. Materiaalivaraukset tarkastetaan viiden vuoden välein. Materiaalisia valmiuksia tulee parantaa palvelutasokauden aikana.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojeluorganisaatio on suunniteltu. Tarvittavat henkilöstöresurssit ja kyvykkyydet on määritelty väestönsuojelutilanteisiin vastaamiseksi. Suunnittelutyöhön käytettävissä henkilöstöresursseissa on kuitenkin puutteita.

4.4 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöllä tulee olla riittävä osaaminen pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien hoitamiseksi. Osaamiseen vaadittavan koulutuksen, perehdytyksen ja osaamisen ylläpidon määrittely ja määrittelyn perusteella suunnitellut toimenpiteet muodostavat VSS-koulutusohjelman.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksen johto- ja erityishenkilöitä koulutettu Pelastusopistolla ammattikurssien yhteydessä. Suunnitelmallista väestönsuojelukoulutusta ei ole toteutettu. Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella henkilöstö sijoitetaan vastaaviin tehtäviin kuin normaalioloissa.

Johto- ja muun erityishenkilöstön osallistui pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen (koulutuspäiviä viisi). Johto- ja erityishenkilöstö osallistui pelastuslaitoksen toimesta järjestettyyn väestön-suojelukoulutukseen (60 koulutuspäivää). Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstölle tullaan laatimaan erillinen koulutussuunnitelma.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutuksia on järjestetty, joskin tarkemmalle koulutussuunnitelmalle on havaittu tarvetta. Väestönsuojelukoulutustarve tulee määritellä tunnistettujen uhkien ja riskien perusteella. Väestönsuojelutehtävien harjoittelun suunnitelmallisuudessa ja säännöllisyydessä on kehittämistarvetta.

4.5 Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen

Pelastustoimen viranomaisten johtamisen edellytykset poikkeusoloissa on varmistettava. Tämä sisältää

- suunnitelman johtamisesta poikkeusoloissa, mukaan lukien suunnitelman päivitys ja suunnitelmaan perehdyttäminen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien toimitilojen, väistötilojen ja suojatilojen määrittämisen ja kunnossapidosta sopimisen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien tietojärjestelmien ja niiden varajärjestelmien määrittelyn ja ylläpidosta sopimisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pohjois-Karjala on jaettu kolmeen pelastuskomppaniaan. Jaolla varmistetaan johtamisedellytykset kaikissa tilanteissa. Pelastuskomppaniat on jaettu pelastusjoukkueiden vastuualueisiin. Vastuualueiden rajat ovat yhtenevät poikkeusolojen väestönsuojelun, ensihoidon sekä huolto- ja logistiikkapalvelujen kanssa.

Pelastuslaitoksen johtokeskus ja pelastuskomppanioiden johtopaikat on sijoitettu suojatiloihin. Johtamisjärjestelmä on varmistettu siten, että pelastuskomppanioiden itsenäinen toiminta on mahdollista väestönsuojelutilanteissa. Johtamispaikkojen siirtosuunnitelmat väistötiloihin on laadittava palvelutasokauden aikana.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastuslaitoksen johtamisohje on osin vanhentunut.

Edellytykset johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien toimitilojen, väistötilojen ja suojatilojen määrittämisen ja kunnossapidosta sopimisen osalta täyttyvät.

Edellytykset johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien tietojärjestelmien ja niiden varajärjestelmien määrittelyn ja ylläpidosta sopimisen osalta täyttyvät.

4.6 Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Väestönsuojeluun varautumisessa tehdään yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö sisältää yhteistoimintarakenteet, toimintamallit ja yhteistyön edellyttämän tiedonkulun. Muuta varautumiseen liittyvää yhteistyötä on esimerkiksi kuntien valmiussuunnittelun tukeminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksen ja kuntien välistä yhteistyötä tehdään Pohjois-Karjalan varautumisen rakenteiden kautta. Paikallisten valmiusryhmien kokouksissa yhteensovitetaan kuntien varautumista. Paikallisissa valmiusryhmissä on mukana viranomaisedustus, jolloin laaja-alainen yhteistyö kuntien kanssa on mahdollinen ja kuntien välinen yhteistyö varautumisessa paranee. Salassa pidettävät asiat käsitellään kahdenkeskisesti.

Pelastuslaitos tukee kuntia varautumisessa kahdenkeskisesti kunnan niin pyytäessä. Tukeminen perustuu hyvinvointialueen ja kuntien välillä tehtyyn sopimukseen. Pohjois-Karjalan maakunnassa on varautuminen hyvällä tasolla.

Aluehallintoviraston arvio palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Yhteistyö alueen kuntien kanssa on toimivaa ja perustuu jo vakiintuneisiin käytäntöihin alueella.

Aluehallintoviraston arvio väestönsuojeluun varautumiseen kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatiminen ja päivittäminen ovat toteutuneet pääasiassa hyvin. Suunnittelutyöhön käytettävä henkilöstöresurssi on kuitenkin puutteellinen.

Väestönsuojelutehtävien harjoittelun suunnitelmallisuudessa ja säännöllisyydessä on kehittämistarvetta.

5 Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve

5.1 Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

5.1.1 Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023–2026

- **Tavoite 1: Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastuslaitoksen palvelut on suunniteltu alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta kestävällä tavalla. Yhdenvertaista saatavuutta varmistavat elementit ovat pelastustoimen toimintavalmiudelle valtakunnallisesti asetetut vaatimukset, alueellinen riskienarviointi ja sen perusteella tehty pelastusasemaluokitus.

Yhdenvertaisen saatavuuden kulmakivi on lähipalveluna toimiva pelastusasema. Lähipalveluna toteutettu malli mahdollistaa pelastustoiminnan onnistumisen ja nopean avun saamisen myös maakunnan harvaan asutulla alueella.

Onnettomuuksien ehkäisyn tehtäviä suorittaa koko pelastuslaitoksen henkilöstö. Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut on järjestetty lähi- ja keskitettyinä palveluina. Lähipalvelua ovat turvallisuuskoulutus ja asumisen turvallisuuden edistäminen. Keskitettyjä palveluja ovat muun muassa eräät valvontapalvelut ja rakentamisen ohjaus. Kemikaali- ja räjähdievalvonta on kokonaan keskitettyä palvelu.

Varautuminen pelastustoimen tehtävien hoitamiseen otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Varautumisen ja väestönsuojelun asiantuntijatehtävät ovat keskitettyjä palveluja.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Palvelutason yhdenvertaisessa ja laadukkaassa toteutumisessa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia. Palvelutason yhdenvertaisuuden ja laadukkaan toteutumisen arvioitu tuleva kehitys pysyy pääosin nykytasolla.

- **Tavoite 2: Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Päätoimisen pelastushenkilön saatavuudessa on ollut haasteita johtuen valtakunnallisesta vajeesta. Sivutoimisen pelastushenkilöstön määrä on ollut pitkään vakiintuneella tasolla, mutta harva-alueen pelastusasemien välillä on määrällisiä eroavaisuuksia.

Henkilöstön ikääntyminen ja työterveyslaitoksen suositus pelastushenkilöstön fyysisen toimintakyvyn arvioinnista sekä uudistettu pelastussukellusohjeen mukaisten toimintakykykriteerien tiukentaminen tulevat osaltaan johtamaan toimintakykyisen pelastushenkilöstön määrän vähenemiseen. Kyseinen kehitys voi vaarantaa pelastustoimen alueella yhdenvertaisten palveluiden saatavuuden.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Pelastustoimen henkilöresurssien riittävydessä on ollut haasteita. Päätoimisen henkilöstön valtakunnallinen vaje, henkilöstön ikääntyminen sekä toimintakykyvaatimusten kriteerien muuttunut tulkinta ovat vaikeuttaneet henkilöresurssin ylläpitämistä harva-alueella. Henkilöstön osaamisessa sekä hyvinvoinnissa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia. Riittävän henkilöresurssin ylläpitämisessä on arvion mukaan myös tulevaisuudessa haasteita.

- **Tavoite 3: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pohjois-Karjalan pelastustoimen tekemän riskinarvion riskeinä tarkastellaan henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Valvontakäynnit kohdennetaan riskien perusteella, jossa huomioidaan alueen erityispiirteitä ja yhteiskunnan muutoksia ja ilmiöitä. Valvontasuunnitelmassa määritellään palotarkastettavat kohteet ja muut valvontatoimenpiteet paikallisten olosuhteiden ja alueella esiintyvien riskien sekä toteutuneiden onnettomuuksien perusteella. Valvontatoimintaa suunnataan sellaisiin riskikohteisiin, joissa olemassa olevat riskit ovat suuret tai pelastuslaitoksen yksiköillä on pitkä toimintavalmiusaika.

Yli 75-vuotiaiden kotona asumisen turvallisuuden parantamiseksi tehdään turvallisuuskatselmuksia. Turvallisuuskatselmus suoritetaan pelastustoimen ja ensihoidon kiireettömien tehtävien sekä kotiin annettavien palvelujen yhteydessä, mikäli se ei häiritse varsinaista ydintehtävää.

Turvallisuusviestinnässä on käytössä pisteytysmalli, jossa viestintäsuoritteet pisteytetään tilaisuuden vaikuttavuuden perusteella.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Onnettomuuksien ehkäisyn riskiperusteisuus toteutuu pääasiassa hyvin. Yhdenmukaisuudessa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia. Onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuuteen on panostettu. Riskiperusteisuus sekä vaikuttavuus kehittyvät arvion mukaan parempaan suuntaan myös jatkossa.

- **Tavoite 4: Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty pelastustoimen turvallisuustasojen säätelymekanismi erilaisia turvallisuustilanteita varten. Palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmaan on määritelty eri vuosille toimenpiteet ja kehittämiskohteet, joilla tavoite saavutetaan.

Palvelutasopäätöksessä on linjattu, että palvelutuotanto toteutetaan lähipalveluna. PTP:n kehittämissuunnitelmassa on huomioitu myös henkilöstö-, kalusto- ja kiinteistövoimavarojen kehittäminen. Haasteena valmiuden ylläpidolle ja kehittämistoimenpiteiden toteuttamiselle on rahoituksen riittävyys ja harva-alueella päätoimisen ja sivutoimisen pelastushenkilöstön saatavuus.

Pelastustoimen riskiruutuaineistoon suunniteltavien muutosperusteiden seurausvaikutukset ovat alustavien ruututarkastelujen perusteella Pohjois-Karjalan osalta dramaattisia, myös riskiruutujen määrä vähenee merkittävästi. Pohjois-Karjalassa, kuten muu-alla Itä- ja Pohjois-Suomessa, matkailun ja vapaa-ajan asukkaiden määrä on merkittävä, joten näiden vaikutus on myös huomioitava. Muutoksilla voi olla merkittävä heikentävä vaikutus pelastustoimen lähipalveluihin tulevaisuudessa.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Pelastustoimen kyky toimia kaikissa turvallisuustilanteissa on määritelty ja kehittämistoimet auttavat toteutuessaan saavuttamaan sen. Pelastustoimi on säilynyt turvallisuuden lähipalveluna.

- **Tavoite 5: Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Väestönsuojeluorganisaatio vastaa Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen normaaliolojen toiminta- ja vastuualueita. Organisaatio varautuu toteuttamaan normaalioloissa tapahtuvien toimintojen lisäksi lisääntyvään viestintään, onnettomuustilanteiden hoitamiseen sekä väestönsuojaamiseen ja -siirtämiseen.

Pelastuslaitoksen toimintojen painopisteitä muutetaan uhkakuvan perusteella, muun muassa palotarkastuksia muutetaan väestönsuojien kunnostamisen ohjaamiseen ja tarkastamiseen. Organisaatio muodostuu pelastuslaitoksen palveluksessa olevista pää- ja sivutoimisista henkilöistä sekä muutamista ulkopuolisista henkilöstöryhmistä, kuten kylien pelastusryhmistä. Väestönsuojeluorganisaatio on suunniteltu pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa ja se perustetaan poikkeusoloissa.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa.

- **Tavoite 6: Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on mukana metsäpalomuodostelmassa, jonka toiminta on osa EU:n pelastuspalvelumekanismin poolia. Lisäksi pelastuslaitoksen työntekijöitä on osallistunut asiantuntijoina kv-tehtäviin ja -tilaisuuksiin edustaen Finn Rescue Teamia sekä kv-asiantuntijavaihtoihin etenkin metsäpalo-osaamiseen liittyen. Muodostelmassa mukana oleva henkilöstö koulutautuu lisää etenkin muodostelman johtotehtäviin, mutta haasteena on EU:n Suomelle osoittamien uuden EU-koulutuspolun kurssipaikkojen vähäisyys. Tämä aiheuttaa tulpan henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Osallistumalla aktiivisesti kv-toimintaan, Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen henkilöstön osaaminen tukee myös kv-avun vastaanottamiseen liittyviä HNS-toimintoja.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Pohjois-Karjalan pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin

- **Tavoite 7: Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Toimialasidonnaisten ICT-järjestelmien ylläpito ja kehittäminen sijoittuu hyvinvointialueella digipalveluihin. Pelastuslaitokselta on siirtynyt järjestelmäsuunnittelija konsernipalveluihin. Tällä hetkellä ylläpito- ja kehitystyötä tekevän henkilöstön pelastusviranomaisvaatimus ei toteudu. Pelastuslaitoksella ei ole tällä hetkellä meneillään tutkimus-, innovaatio- ja kehittämishankkeita.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Valtakunnallinen pelastustoimen tiedolla johtaminen sekä tiedonhallinta ovat vasta kehitysvaiheessa.

- **Tavoite 8: Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Pelastustoimen investointien taso ei ole riittävä palvelutuotannon vaikuttavuuden kehittämiseen. Käytettävissä oleva rahamäärä ei riitä edes korjausvelan pienentämiseen.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Tehdyt ja suunnitellut investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta, mutta investointien taso on alhainen, joten korjausvelka kasvaa ja sen voi arvioida aiheuttavan palvelutuotannon laskua jatkossa.

- **Tavoite 9: Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä**

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Sisäministeriön ja pelastuslaitoksen välinen yhteistyö ja keskustelukulttuuri on hyvällä tasolla. Pelastustoimen ohjausjärjestelmän kehitystyössä tulee huomioida paremmin pelastustoimen alueelliset eroavaisuudet ja erilaiset tavat tuottaa pelastustoimen palvelut. Pelastustoimen ohjauksen tueksi tarvittavia tietojärjestelmiä tulee kehittää palvelemaan paremmin tiedolla johtamista. Tulevaisuudessa tietovaranoista tulisi saada pelastustoimen ohjauksessa tarvittavat pohjatiedot palveluiden ja tavoitteiden toteutumisesta.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Hallinto- ja ohjausjärjestelmän selkeys edellyttäisi hyvin toimivia yhteisiä toimialasidonnaisia tietojärjestelmiä.

5.2 Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen tavoitteiden ja laatua koskevien toimenpidesuosittelusten toteutuminen hyvinvointialueella

Vuodelle 2023 ei ole asetettu laatua koskevia toimenpidesuosituksia.

Sisäministeriön toimenpidesuosittelut vuodelle 2024 ovat:

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Alla olevat vastaukset koskevat hyvinvointialueneuvotteluissa loppuvuodesta 2023 annettuja toimenpidesuosituksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvion perusteella onnettomuuksien ehkäisyn tavoiteasettelua ja valvontasuunnitelman valmistelun periaatteita on tarkennettu uudessa palvelutasopäätöksessä. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikapuuotteisiin esitetään palvelutasopäätöksessä useita korjaavia toimenpiteitä, erityisesti päivystysjärjestelmän uudistamista. Valmiussuunnittelun osalta jatketaan aloitettuja toimenpiteitä siten, että varautuminen vastaa toimintaympäristön haasteisiin.

Aluehallintoviraston arvio laadun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä

Toimenpidesuosittelusten toteuttaminen on vielä kesken ja työ jatkuu.

Aluehallintoviraston arvio hyvinvointialueen selvityksessä määrittämästä pelastustoimen palvelujen laadusta sekä kehittämistarpeesta:

- 1) valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella:

Tavoitteiden toteutumisessa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia.

- 2) sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella:

Toimenpidesuosittelujen toteuttaminen on vielä kesken ja työ jatkuu.

6 Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset

6.1 Investointien tarve

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen alustavan investointisuunnitelman mukaan pelastustoimen pysyvien vastaavien investoinnit vuosina 2026–2028 ovat yhteensä 5,3 milj. euroa. Investointiohjelman tavoitteena on pienentää korjausvelkaa ja luoda mahdollisuuksia uusien sammutusmenetelmien käyttöönottamiseksi sekä parantaa pelastuslaitoksen kalustollisia valmiuksia CBRNE-onnettomuuksia/poikkeusoloja varten.

Rakennukset

Alustavassa investointisuunnitelmassa esitetyt investoinnit on perusteltu toimintavalmiuspuutteilla sekä olemassa olevien kiinteistöjen heikolla kunnolla.

Kalusto

Hankinnoilla korvataan yli 20-vuotta vanhaa ajoneuvokalustoa, jotka ovat elinkaarensa päässä. Lisäksi suunnitelmassa esitetään uusittavaksi yksi maastoauto ja johtoyksikkö.

Vesialueilla tapahtuvan pelastuskaluston hankintaan on investointiohjelmassa suunniteltu kahden hydrokopterin hankinta, joilla korvataan vanhentuneet ilmatyynyalukset. Lisäksi suunnitellaan uusittavaksi 20 vuotta vanha vesisukellusyksikkö, jonka toimintaa tehostetaan hankkimalla vedenalaiseen henkilöetsintään etsintään soveltuvaa kamerakalustoa. Samalla uusitaan kaksi pienvenettä. Lisäksi investointiohjelma sisältää hankintoja CBRNE-mittaus ja torjuntakalustoon sekä sään ääri-ilmiöiden torjuntakalustoon.

ICT

Alustavassa investointisuunnitelmassa on esitetty investointeja Virve 2 ja Kejo-järjestelmiin.

6.2 Investointien vaikutukset

Hankintojen toteutuksella pystytään pitämään pelastusajoneuvojen korjausvelka nykyisellä tasolla. Pelastuskaluston osalta tavoitteena on pienentää korjausvelkaa ja luoda mahdollisuuksia uusien sammutusmenetelmien käyttöönottamiseksi sekä parantaa pelastuslaitoksen kalustollisia valmiuksia CBRNE-onnettomuuksia ja poikkeusoloja varten. Rakennuskohteiden investoinnit mahdollistavat toimintavalmiuden parantamisen niille alueille, joissa on ollut puutteita toimintavalmiudessa.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta ja vaikutuksista:

Alustavassa investointisuunnitelmassa vuosille 2026–2028 esitetyt investoinnit ovat hyvin perusteltuja ja välttämättömiä palvelun laadun, saatavuuden ja kustannusvaikuttavuuden ylläpitämiseksi.

Aluehallintoviraston tietoon ei ole tullut mahdollisuuksia vähentää tai korvata suunniteltuja investointeja yhteistyöalueen yhteisillä tai valtakunnallisilla investoinneilla.

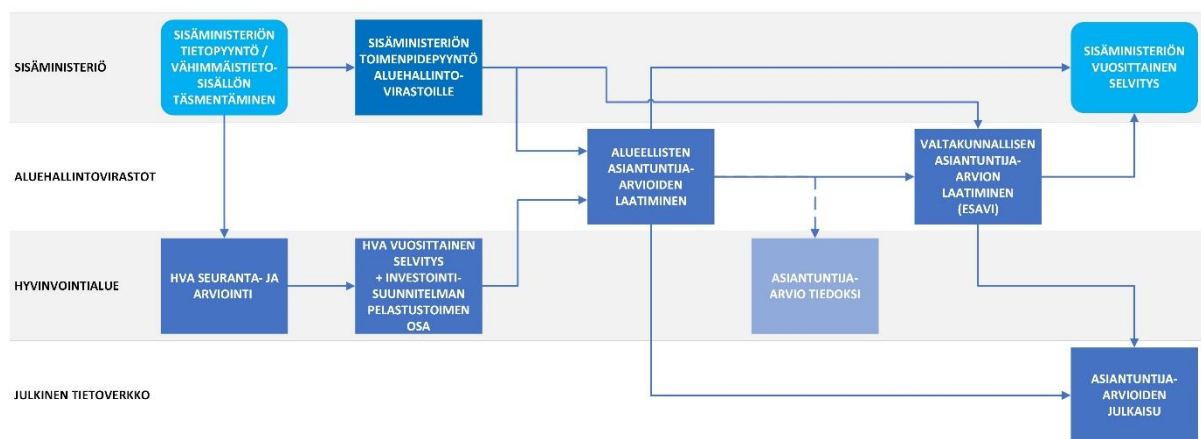
Öljyntorjuntakaluston osalta aluehallintoviraston tietoon on tullut investointitarvetta yhteistyöalueella sekä yhteishankinnan mahdollisuuksia. Alustavassa investointisuunnitelmassa ei ole esitetty investointeja öljyntorjuntaan.

7 Menetelmät ja laatuseloste

Arvioinnin tietopohja

Aluehallintoviraston laatima asiantuntija-arvio perustuu sekä määrälliseen tietoon että laadulliseen aineistoon. Arvioinnin keskeisen tietopohjan muodostaa hyvinvointialueen vuosittainen selvitys. Asiantuntija-arvion pohjana olevaa tilannekuvaa on laajennettu hyödyntämällä pelastustoimen tilastojärjestelmä Prontoista haettuja tietoja sekä dokumenttiaineistoja järjestäjätahojen hallinnosta, toimintatavoista, suunnitelmista ja päätöksistä. Arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty aluehallintovirastojen valvontahavaintoja ja muita kansallisten viranomaisten laskelmia ja selvityksiä.

Tietopohja arvion tekemiseksi on koottu tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen pelastustoimen kanssa. Asiantuntija-arvion laatimisen prosessi on kuvassa 1.

Kuva 5: asiantuntija-arvion laatimisen prosessi

Tietopohjan avoimuus, saatavuus ja laatu

Tilastollinen tieto on peräisin hyvinvointialueen tekemän vuosittaisen selvityksen lisäksi pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmästä (Pronto), jonka aineisto muodostuu ennen vuotta 2023 toimineiden alueellisten pelastustoimen organisaatioiden sekä uusien hyvinvointialueiden pelastustoimen ylläpitämistä toimenpide- ja resurssirekistereistä. Muut tietolähteet ovat pääasiassa julkisesti ja avoimesti saatavilla olevia. Arvioinnissa käytetyn laadullisen dokumenttiaineiston tiedot on merkitty lähdeviittauksin. Tilastotiedot on poimittu suoraan rekisteristä ilman valtakunnallista tarkistusta. Aluehallintovirastojen raportit valvontahavainnoista ovat avoimesti saatavissa aluehallintoviraston verkkosivuilta.

Muusta tietopohjasta poiketen alueiden kanssa käydyt keskustelut ja niiden aineistot eivät ole julkisia. Yhteisten keskustelujen kautta alueiden edustajat ovat osallistuneet arviointiin, ja heillä on ollut myös mahdollisuus kommentoida valmistuvia arviointitekstejä.

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Mikkeli

2024